החוק בארצות ערב

3

לקט של חוקים ירדניים

קובץ ה'

בהוצאת
מפקדת
פצ"ר
תשל"ו 1976

תוכן הענינים

א. חוק החינוך והתרבות

	הפרק	סעיף	עמוד
פירושים והגדרות	1	1-2	1
פילוסופיה החינוך ומטרותיה	2	3-5	4
סוג מוסדות החינוך	3	6-8	11
שלב לימוד חובה	4	9-14	12
השלב התיכוני	5	15-19	16
המכונים	6	20	19
המורים	7	21-26	20
התכניות וספרי הלימוד	8	27-54	22
הבחינות הכלליות	9	55-58	32
מוסדות הלימוד הפרטיים	10	59-77	33
מנגנון מינהלי החינוך והתרבות	11	78-89	37
ועדות החינוך והתרבות	12	90-92	41
המקומיות	13	93-94	43
ענייני בתי הספר	14	95-99	44
ענייני הבריאות	15	100-109	46
המשלחות המדעיות	16	110-111	49
לימוד המבוגרים	17	112-119	49
הוראות כלליות			

ב/....

תוכן הענינים

	הפרק	התקנה	עמוד
ב. תקנות החינוך			
א. תקנות מבנה מינסטריון החינוך והתרבות			54
ב. תקנות אסוף תרומות בבתי הספר			82
ג. תקנות הרכב מטרדי המנהלים במחאפד את ובמחוזות			87
ד. תקנות רשוי ההוראה לשנת 1965			92
ה. תקנות המשלחות המדעיות לשנת 1966			96
1. הגדרות	1	1-3	96
2. ועדות המשלחות המדעיות	2	4-12	100
3. התנאים הדרושים למועמדי המשלחות	3	13-27	104
4. החוזים של חברי המשלחות	4	28-32	113
5. הקצבות למשוגרים	5	33	116
6. פקוח על המשוגרים	6	34-35	117
7. סיום משלחת המשוגר	7	36-38	118
8. הוראות כלליות	8	39-50	120
ו. תקנות מענקי תכניות וספרי הלימוד			128
ז. תקנות בחירת המורות במינים-טריון החינוך והתרבות			135
ח. תקנות העזרה ליורשים הנזקקים של פקידי החינוך והתרבות			137
ט. תקנות הוועדה הירדנית לשערוב לתרגום ולפרסום			142

* * *

חוק החינוך והתרבות*

חוק מס' (16) לשנת 1964

אנו אל- חוסין הראשון מלך הממלכה
הירדנית ההאשמית לפי סעיף
31 מהחוקה ועל סמך החלטות
הסנט ובית הנבחרים.

אנו מאשרים את החוק הבא ומצווים על פרסומו
והוספתו לחוק הממלכה.

סעיף 1.- חוק זה יקרא (חוק החינוך והתרבות לשנת 1964)
ויכנס לתוקף ביום פרסומו בעתון הרשמי.

הפרק הראשון
פירושים והגדרות

סעיף 2.- למילים ולביטויים המובאים בחוק זה יהיו הפירושים
המיוחדים להם להלן אלא אם קשר הדברים המצריך על
סובן אחר:

---

* פורסם בעתון הרשמי מס' 1763 מיום 26.5.1964. תקון לפי:
(1) חוק מס' 32 לשנת 1964 (ע.ר. מס' 1911 מיום 16.12.1964)
(2) חוק מס' 66 לשנת 1966 (ע.ר. מס' 1945 מיום 1.9.1966).

(הממלכה) פירושה: הממלכה הירדנית ההאשמית.

(המניסטריון) פירושו: מינסטריון החינוך והתרבות.

(שר) פירושו: שר החינוך והתרבות.

הביטוי (מוסד חינוכי) כולל בית ספר או מכון או מרכז כלשהם.

(בית-ספר) פירושו: כל מוסד,המורכב משלב אחד או יותר משלבי הלימודים הכלליים על סוגיהם השונים, הלומדים בו לימוד מסודר עשרה בני אדם או יותר והניתן על ידי מורה אחד או יותר.

(מכון) פירושו: כל מוסד המקנה לימוד מכל סוג מסוגי החומר הלימודי וההכשרתי אחרי השלב התיכוני (הגימנסיה) בתנאי שתקופת הלימוד בו לא תפחת מארבע שנים.

(מרכז), כולל כל מוסד המקנה כל סוג מסוגי הידע והכשרה שאינו נמנה על ההתנגדות הקודמות,ואין המרכז הזה מוגבל בגיל או בפרק זמן מסויים.

(תלמיד) פירושו: כל הלומד במוסד לימודי כלשהו.

(מורה) פירושו: כל המלמד במוסד לימודי כלשהו על פי רשיון,המוענק לו ע"י מינסטריון החינוך והתרבות.

הביטוי (מוסד לימודי ממשלתי) פירושו: מוסד לימוד כלשהו המתנהל על ידי מינסטריון החינוך והתרבות או על ידי מינסטריון כלשהו או רשות ממשלתית.

(מוסד לימודי פרטי) פירושו: כל מוסד לימודי אזרחי או נכרי.

(מוסד לימודי אזרחי) פירושו: כל מוסד לימודי מורשה, שאינו ממלכתי אשר נוסד, מוחזק ו ועומד בראשו אזרח או אזרחים ידדנים

או אגודות או גופים ירדנים
מוכרים.

הביטוי (מוסד לימודי נכרי) פירושו: כל מוסד לימודי ,
מורשה, אשר נוסד מוחזק ועומד בראשו או מנהלו או
מחזיקו אדם או חבר בני אדם זרים או אגודות או
גופים זרים הכפופים למדינה זרה או כפופים לגוף
או גופים בינלאומיים.

תעודת ה-איעדאדיה פירושה: התעודה שמעניקה המינסטריון
בסיום שלב לימוד החובה.

(תעודת הלימוד התיכוני הכללי) פירושה: התעודה שמעניקה
המינסטריון בסיום השלב
ההיכוני.

המילה (התוכניות) פירושה: התוכניות המאושרות ע"י מוסדות
הלימוד בממלכה הירדנית ההאשמית.

(מחבר) פירושו: האיש אשר חיבר ספר לימוד מאושר, בדרך
של חיבור,עריכה או תרגום.

הביטוי(ספרי הלימוד המאושרים) פירושו: כל ספר מאושר
שימושו ללימוד במוסדות הלימוד שבממלכה
לרבות מקורות הספר ומהדורותיו.

המילה(השכר) כוללת: הסכום אשר ישולם למחבר תמורת זכות
היוצרים או זכות אחרת כלשהי על ספר הלימוד
המאושר.

הביטוי (זכר) כולל: גם את הנקבה וכן היחיד בשם רבים
או ההפך מהם.

הפרק השני

פילוסופיית החינוך הירדנית

סעיף 3.- פילוסופיית החינוך יונקת מהדוקה הירדנית והיא גלומה ביסודות הבאים:

- האמונה באלוהים ובתכונות הנשגבים של האומה הערבית.

2.- איחוד האומה הערבית, החופש שלה וישועה במולדת הערבית המאוחדת והשלמה.

3.- הממלכה הירדנית ההאשמית היא מדינה ערבית וצורת השלטון בה פרלמנטרית, מונרכית תורשתית והעם הירדני הוא חלק מהאומה הערבית.

4.- השתייכות הי... ערבית לרבות החלקים השדודים מהממלכת הערבית, וית לפעול לקבלתה בהזדמנות.

5.- ההבנה הבינלאומית מבוססת על יסוד הצדק השוויון והחופש.

6.- כיבוד זכות וחופש הפרט על הערכת טובת הציבור של החברה הסוציאלית בתנאי שלא ישתלט אדם על הכלל.

- / -

7.- הצדק הסוציאלי ויש לאפשר את הלימוד בצורה שווה לכל הבניכ או הבנות בירדן, תכל לפי אפשרויות הפרט עצמו.

8.- העזרה לכל תלמיד המאפשרת לו התמהתות גופנית ושיכלית,חברתית ורגשית כדי שיוכל להיות עזרח אחראי בעד עצמו ובעד החברה.

9.- השיבות החינוך והחרבות להתפתחות החברה הירדנית במסברת העולדת הערבית השלמה בכל התחומים וזאת:

(א) ע"י שיפור הסביבה ומבעיה בדרך התיעוש ושיעבוד הטקורות הטבעיים.

(ב) יש להתחשב בהתפתחות המכנולוגית המורדנית והשקת התועלת שמנה. ומאותו זמן להיות ערים על הסיפתה ועל הבעיה שמתעוררות מסביב להם,ויש להתכונן התבונות מוקדמת כדי להתגבר על הבעיות החלה ומציאת פתרונות מתאימים להן.

(ג) מזוג טכבות האוכלוסיה לאכולה חברתית,ירדנית ערבית מתואמת והומוגנית.

(ד) יש לשמור על הערכים הערביים והאידיאלים הרוחניים וקידום ההרגלים והמסורת החברתית הבלתי בריאה כדי שיהיו חואמים את ההתקדמות האנושית התרבותית המתמדת.

(ה) יש לחתור כי הלויאליות תהא למלך ולמולדת.

10.- כיבוד החופש והסדר הדימוקרטי המאפשר לאזרחים להשתתף בשלטון העצמי וניהול ענייניהם בכל השטחים המבוססים על הידע והתועלת ההדדית.

11.- השתתפות פעילה בהתפתחות התרבותית העולמית שבאים לידי ביטוי במדעים, באומנות ובספרות.

סעיף 4.- המטרות הכלליות:

המטרות הכלליות להינוך ולתרבות בירדן נאצלות מהפילוסופיה של החינוך והמטרות הכלליות האלה מתבלטות בעניינים להלן:

1.- הכנת האזרח הטוב אשר מאמין בדברים כדלקמן:

א. היסודות שעליהם מושתתת הפילוסופיה החינוכית בירדן.

ב. הדבקות בכל זכויות האזרחות, והנכונות לקבלת האחריות הנובעת מהם.

ג. הגשמת האידיאלים המוסריים בצורה מעשית בכל זירות ההתנהגות הפרטיות והכלליות.

ד. הדבקות בעקרון העבודה וטיפוחה, חיוביות המוסר ושיתוף פעולה פורה עם הזולת ואימוץ השיטה הדמוקרטית ביחסי אנוש.

2.- הבנת הסביבה על צורותיה הטבעיות, הסוציאלית והחינוכית החל מהבית לבית-הספר, הכפר או העיר וכן ירדן והמולדת הערבית ועד לחברה האנושית, בתנאי כי חקר זה יכלול:

א. מחקר אנליטי של תופעות הסביבה (החברתית) בעיותיה השונות וצרכיה הקיימים והצפויים.

ב. המחקר יהא בצורה שתפקח בנפש הפרט רגש חיובי על חובת ההשתתפות בהתפתחות הסביבה החברתית בגבולות נכונותו ויכולתו של הפרט.

3.- גדול המומחיות היסודיות של:

א. העברת הרעיונות בקלות אל הזולת ע"י הבעה בעל פה בשפה ערבית ספרותית.

ב. העברת הרעיונות בקלות אל הזולת ע"י הבעה בכתב בשפה ערבית ספרותית.

ג. השימוש במספרים בענייני החיים הכלליים בשפע.

ד. הקשבה מרוכזת ותשומת לב דקה לדברי הזולת ולכל מה שקורה בסביבה כדי להפיק תועלת מרעיונות וידע הזולת.

ה. העקיבה אחרי השיטה השיטושית במחקר, בהסקת מסקנות ולהבדיל בין ידיעות נכונות לבין *

ו. העקיבה אחר העניניות (אוביקטיביות) בביקורת תוך מגמה קונסטרוטיבית לתיקון רפורמה והתקדמות מתמדת.

ז. ליצור הרגלים לקריאה ולעיון והגברתם בהתמדה למטרת הנאה והגדלת הידע.

4.- עזרה לפרט על הגידול הרציונלי:גופני,שכלי,חברתי ורגשי עם שימת לב להבדלים אישיים ובירור תחומי ההמאות אצל המחוננים בכך,לתת הזדמנות למפגרים על כל סוגיהם לצמיחה תוך גבולות אפשרויותיהם באשר שכל זה יביא לידי היענות לדרישות האישיות ומילויין מצד אחד והתפתחות החברה על תופעותיה השונות מצד אחד.

---

*ידיעות שאינן נכונות.

5.- הרמת רמת הבריאות,האישית והציבורית בדרך פרסום ידיעות על הבריאות וטיפוח הרגלי הבריאות באופן שיתבלם בצורה מוסרית ומעשית.

6.- הרמת רמת הרווחה של הפרט ושל הכלל בדרך של טיפוח הרגלים שווים לרווחה בריאה בפיתוח כל צורות האמנות העממית הירדנית והערבית.

7.- הרמת הרמה הכלכלית הפרטית והציבורית והגדלת ההכנסה הלאומית,וזאת ע"י מתן אפשרויות לימוד* באשר והיא תואמת את שאיפות הפרט ונטיותיהם מצד אחד, ולענות מצד שני על צרכי המולדת הקיימים והצפויים בכל התחומים במטרת הבנין כלכלי ארצי ומקיף.

סעיף 5.- פעולות מיניסטריון החינוך והתרבות הם:

הגשמת המטרות הציבוריות לחינוך ולהרבות בירדן במסגרת הפילוסופיה החינוכית בירדן ועל המיניסטריון לעשות את הפעולות הבאות.

1.-הקמה וניהול מוסדות לימוד ממשלתיים מכל סוג ובכל רמה.

2.- הפיקוח על כל מוסדות הלימוד האזרחיים והציבוריים הכוונתם להגשמת המטרות הציבוריות לחינוך

* שוות לכל,שתהאפשרנה ע"י ביוון תוכניות הלימוד.

ולתרבות בירדן והפיקוח עליהם כדי לבצע הוראות חוק זה.

3.- הקמת מרכזי לימוד למבוגרים והפצת ההשכלה הכללית בכל פינה מפינות שטח הממלכה לכל אחד מהגי האומה.

4.- הידוק הקשרים המדעיים,ההשכלתיים והתכניים בין הממלכה ויתר מדינות ערב על מנת שההשכלה הערבית תהא אחידה בכל חלקי המולדת הערבית.

5.- עידוד פעולות הנוער בתוך מוסדות החינוך והעזרה להם,וארגון ענייני הפעילות הזו בכל השטחים,כגון החינוך הגופני,האימון הצבאי, תנועת הצופים וחיי-המאהלים והתיירות במולדת הערבית ומחוצה לה וכו'.

6.- עידוד החנועות המדעיות והחינוכיות ע"י ייסוד ספריות ובתי נכאת, השימוש בתחנת השידור והטלביזיה וכל צורות ההסברה האחרים,ארגון הרצאות ומפגשים לזכרון ועידוד הקמת מועדונים ואגודות,הדפסת הבי עה מדעיים חינוכיים ותכניים והפצת המורשת הערבית והאסלמית.

7.- עידוד כל סוגי האומנות העממית והאומנות היפה בתוך מוסדות החינוך ומחוצה להם שהם מאלה התואמים את ערכינו ומידותינו.

8.- הפיקוח על הגורמים אשר פועלים לקישור התלמידים

לאוניברסיטאות-חוץ, הסדרת עניינים והגשת השרותים להם.

הפרק השלישי

סדר מוסדות החינוך

סעיף 6.- מוסדות החינוך מסווגים מבחינת הקמתם, מימונם, והנהלתם לסוגים הבאים:

א.- הממשלתיים;

ב.- הפרטיים והכוללים:

1.- האזרחיים.

2.- הזרים.

סעיף 7.- מוסדות החינוך יסווגו מבחינת מטרותיהם ותכניותיהם לסוגים הבאים:

א.- השכלה כללית (אקדמאית)

ב.- מקצועית (תעשיתית, חקלאית, מסחרית וכו').

ג.- סכנית (מוסיקה, ציור, למשחק הבמה וכו').

ד.- הדרכתית (להכשרת מורים, אדמינסטרטורים ואחרים).

ה.- ללימוד המבוגרים וחיסול האנאלפאביתיות.

סעיף 8.- מוסדות החינוך יסווגו מבחינת שלביהם אל הסוגים הבאים:

א.- לימוד חובה לתקופה של חשע שנים.

ב.- לימוד תיכוני לתקופה של שלוש שנים.

ג.- מוסדות לימוד שלאחר השלב התיכוני וחקופתה פחות מארבע שנים. מוחר ליסד גני ילדים לאלה שגילם מחחת לשש שנים כן מותר להקים מרכזים שאינם כבולים בגיל או בחקופה מסויימת.

פ ר ק ר ב י ע י

שלב לימוד חובה

סעיף 9.- מטרות שלב לימוד חובה.

שלב החובה: הוא בסיס הלימוד והיסוד שעליו מוקמים שלבי הלימוד האחרים והנחשב לאמצעי החשוב ביותר לבסיס אחדות האומה, החותר להגשמת המטרות הכלליות לחינוך ולתרבות וכן לרמה התואמת את בגרות התלמידים בשלב הלימודי הזה אשר יתאפשר על- ידי הגשמת המטרות המיוחדות הבאות:

1.- פיתוח גוף התלמיד התפתחות ברואה המסגלת אותו לשמור על בריאותו.

2.- פיתוח שכלי של התלמיד התפתחות רציונאלית המסגלת אותו בפני תנאי החיים השונים בהתנהגות המבוססת על העובדות וחשיבה מאורגנת, הרחוקה מקנאות ואמונות טפלות.

3.- פיתוח התלמיד מבחינה חברתית למידה המאפשרת לו לחיות בתוך קבוצה, לשמור על זכויותיו ולמלא חובותיו, ברוח הדדיה חיובית והרגש באחריות.

4.- פיתוח התלמיד מבחינה רגשית למידה המקנה לו בטחון בעצמו ובאחרים.

5.- פיתוח התלמיד מבחינה רוחנית כדי שינהג למי הוראות דתו. וישאב ממנו את הכידות הנשגבות כמכוון ראשון בהתנהגותו הפרטים והציבורית.

6.- לקבל את ההכשרה היסודית לרמה המסגלת אותו להשתמש בשפתו הערבית, דבור וכתיבה בצורה נכונה ושופעת, השימוש במספרים בחיים היום יומיים ללא קושי, התרגלות להסתכלות מדוקדקת הקשבה מרוכזת, ביקורת עניינית לשימת השיבה מדעית.

7.- לצייד את התלמיד במדעי חברה ומדעי הטבע במידה שתאפשר לו להבין את עצמו, סביבתו המקומית וארצו ידדן ומולדתו הערבית וקשריהם עם העולם הבנה בצורה מדעית, המעמידה על שלבי התקדמות מולדתו, בעיותיה ומעמדה והמהיה ברוחו את רגש הנאמנות למולדת והאמונה באומתו להתקשרותו בהם, ההתגאות בעקרונותיהם, השקידה על התקדמותם ובתחום עבודתו ומומחיותו.

8.- התלמיד ילמד שפה זרה אחת שתהא לו לעזר בלימודיו בשלבים הבאים לאחר מכן או תהא לעזרה בחייו המקצועיים העתידים או בחייו הציבוריים.

9.- לטפח ברוח התלמיד כבוד עבודת היד והרגש בתועלת המלאכות והמקצועות לחברה והערכת בעליהם.

10.- להרגיל את התלמיד בהרגלי הנפשות בריאים על טעם האמנות היפה וצורות האומנות העממית הידדנית והערבית.

11.- לגלות את נטיות התלמיד, נכונותו ואפשרויותיו במידה המאפשרת לו בסוף את קביעת דרכו משלב לימוד החובה אל שלבי ההשכלה האקדמאית או הלימוד המקצועי על סוגיו או הכניסה למערכת החיים כדי שיוכל לעבוד.

סעיף 10.- התלמיד יתקבל בשנה הראשונה משלב ליסוד החובה אם השלים את שנתו השישית בהתחלת שנת הלימוד במידת האפשרויות.

סעיף 11.- לימוד החובה הוא חינם בבתי הספר הממשלתיים.

סעיף 12.- לימוד החובה שהוא חינם יחול בבתי הספר הממשלתיים החל מיום כניסת חוק זה לתוקף בהתאם לסעיף 20 מהחוקה.

סעיף 13.- לא יהא תלמיד כל שהוא פטור מהלימוד לפני שהמו- לו 16 שנים למעט תלמיד הנגוע במחלה או במצב בריאות מיוחד.

סעיף 14.- איסוף תרומות בבית הספר מותרים בהתאם לתקנות מיוחדות לכך כדי לחזק את הפעילות בבתי הספר על צורותיה.

הפרק החמישי

השלב התיכוני

סעיף 15.- מטרות השלב התיכוני.

כוונת הלימוד התיכוני היא הכנת כוח אדם אנושי אשר תזדקק אליו החברה הירדנית בהתפתחותה התרבותית כחברה תעשייתית בעתיד, הכנה התואמת את נמיות התלמידים, נכונותם ויכולתם מצד אחד, ואת הצורך הקיים והצפוי לחברה, מצד שני, וזאת בדרך של גיוון הלימוד התיכוני לבנים ולבנות, ובשלב זה יימשכו תהליכי הגשמת המטרות הכלליות לחינוך ולתרבות לרמה התואמת את בגרות התלמידים, כן יימשכו תהליכי הגשמת המטרות המיוחדות בשלב לימוד החובה. לרמה התואמת למה שהשיגו התלמידים מהשלב הזה מבגרות יתר ומומחיות יותר גדולה ויושלמו ע"י הגשמת המטרות המיוחדות הבאות:

1.- התלמיד יגיע אל רמה שבה הושלמה אישיותו ויהא לו רגש מספיק כדי לכבד את עצמו ויאמוד את ערכו בחברה, תחושת כבודו והשפירה עליהם.

2.- התלמיד יגיע אל רמה שבה יעריך את הטיבות המשפחה בחיי הפרט והחברה ויכיר את הדרכים המובילים להתהוות משפחה מאושרת.

3.- שהתלמיד ירכוש ידע, מומחיות, הכוונה והכשרה מעשית שעושים אותו בסוף השלב לאזרח מפרנס את עצמו ומועיל לחברה.

4.- שהתלמיד יתרגל על ניצול זמנו הפנוי, דבר העוזר לו להמשיך בהתפתחותו הרציונאלית ולהנות מרווחה בריאה, שיש בה חישול הגוף והתפתחות הטעם הטוב והנאת הנפש.

5.- שהתלמיד יתרגל למילוי חובותיו וישא באחריות, יהיה אמון על החיים הדמוקרטיים כדי להיות אזרח אחראי הדואג לבניית חברה דמוקרטית באמצעות הידע, הנסיון והפעולה השיתופית החיובית.

6.- שיתאפשר לתלמיד העונה על התנאים הנדרשים להמשכת הלימודים הגבוהים; והמינסטריון יוציא תקנות מיוחדות הכוללות את התנאים הדרושים.

סעיף 16.- תקופת הלימוד התיכוני היא שלוש שנים.

סעיף 17.- מינסטריון החינוך והתרבות יפעל לבנין הלימוד התיכוני והלוקחו כדלקמן:

א.- בתי הספר התיכוניים להשכלה כללית יחלקו כיתותיהם לריאלית והומנית בהתאם להוראות מיוחדות.

ב.- בתי הספר התיכוניים המקצועיים שיכללו את המגמות הבאות:

1.- בתי-ספר חקלאיים.

2.- בתי-ספר חעשייתים.

3.- בתי-ספר מסחריים.

4.- בתי-ספר מקצועיים לנשים.

5.- כל בית ספר מקצועי אחר.

ג.- כל בית ספר אחר אשר יחליט המינסטריון על הקמתו בהתאם לצרכי הממלכה.

סעיף 18.- אין לקבל בשלב התיכוני אלא מי שנושא תעודת גמר שלב החובה (אל-איעדאדייה) הכללית, אך בתי הספר הפרטיים שאינם מכינים את תלמידיהם לבחינה כזאת יקבלו שהות של שנתיים מיום שנכנס חוק זה לתוקף כדי להגשים מטרה זו.

סעיף 19.- חלוקת התלמידים בבתי הספר התיכוניים על סוגיהם תעשה בהתאם לתקנות מיוחדות שיוציאם המינסטריון.

ה פ ר ק ה ש ש י

המכונים

סעיף 20.- מטרות המכונים.

מגמת הלימוד במכונים היא השלמת הכנת כח האדם שהחברה הירדנית זקוקה לו בהתפתחותה הטכנולוגית הכנה שיש בה כדי להכין לחברה אנשים על רמה בינונית בהתמחות שהיא בין הלימוד התיכוני לבין הלימוד הגבוה האוניברסיטאי. היכולים לבצע את תפקידיהם במומחיות ובכשרון בשדה הלימוד, ההעשיה, החקלאות, המסחר, מקצועות הנשים ואחרים וזאת יחד עם המשכיות הגשמת המטרות הכלליות לחינוך ולתרבות ברמה התואמת את בגרות התלמידים בשלב הזה עם עקיבה המתמדת להגשמת המטרות המיוחדות לשני השלבים הקודמים עד לרמה התואמת את מה שיעמוד לתלמיד השלב-הזה מבגרות ומומחיות יתרה, ודבר זה יתאפשר בהגשמת המטרות הבאות:

1.- המשך פתוח אישיות-רציונלית של הפרט, גופנית, שכלית, חברתית ורגשית.

2.- המשך עצובו של האזרה הטוב בהחאם למוזכר לעיל המטרות הכלליות של החינוך והחרבות.

3.- לספק לתלמידים השכלה כללית והשכלה עממית או פרטית מכנית או מקצועית או תיפקודית (מגמית) ואשר המאפשרים להם יכולת של התקדמות בנושאים מהתמחו בהם.

4.- לספק לתלמידים את ההכשרה המעשית המקנה להם מומחיות ישירה והאמון הדרוש בשדה ההתמחהות.

ה פ ר ק ה ש ב י ע י

המורים

סעיף 21.- לא ימונה,החל מכניסה חוק זה לתוקף, כל אדם למוסד לימודי כלשהו בממלכה-באם היה ממשלתי או פרטי- אלא אם השיג מנהיסטריון החינוך והחרבות רשיון המסמיכו להורות,למעט אלה שמונו לפני כניסת חוק זה לתוקפו, על חשבון המשכורת הקבועה, העיריות וסוכנות הסעד.

סעיף 22.- יותנה לפתן רשיון למורים המתמנים ההל מכניסת חוק זה לתוקפו כדלהלן (הגאי זה נחשב לכינימום):-

1.- בגני הילדים ובשלב לימוד ההובה, תעודת הלימוד התיכוני הכללי, בנוסף ללימוד התיכוני הכללי בנוסף ללימוד של שנתיים הכולל השכלה כללית מיוחדת והשכלה פדגוגית או להסתפק ללימוד כזה. ומותר בשעת הצורך להסתפק בתעודת הלימוד התיכוני הכללי לבדה.

2.- בשלב התיכוני: תעודה אוניברסיטאית מושלמת (בקולוריום או ליסאנס או מקביל להם) בנוסף ללימוד ההשכלה הפדגוגית לתקופה של שנה אחת או קורסים מקבילים לה, של השכלה פדגוגית ומותר להסתפק בשעת הצורך בתעודה אוניברסיטאית בלבד.

3.- במכונים: תעודת התמחות אוניברסיטאית במקצוע בו עומד להרצות (כמו מגיסטר או דיפלומת התמחות או המקבילה להם) רצוי שבבתי המדרש למורים לקבל, בנוסף לדרישות הנ"ל, את ההכשרה הפדגוגית. ובשעת צורך יש להסתפק בהנאים הדרושים למורה בשלב התיכוני בלבד.

סעיף 23.- על המניסטריון - בגבול אפשרותיו - להכין את ההזדמנויות והאמצעים למורי מוסדות הלימוד הממשלתיים והפרטיים, אשר מונו לפני שנת הלימוד 1964/65 אשר אינם נמנים על אלה שהוזכרו בסעיף 22, כדי להעלות את רמתם המדעית והפדגוגית וזאת ע"י יסוד מכונים או ניהול סימינריונים כדי להכשיר את המעונין מהם.

סעיף 24.- על המינסטריון במסגרת אפשרויותיו - להעניק למורה המכון חופשת לימודים בשכר לתקופה שלא תעלה על שנת לימוד אחת וזאת מדי שש שנים רצופות של עבודתו במכון כדי לאפשר לכל מורה המעוניין בכך לרענן את השכלתו ולעמוד על המתחדש בנושא התמחותו בחוגים ומוסדות המדע המקומיים והזרים שייקבעו בתקנות מיוחדות.

סעיף 25.- אסור למורים להשתייך למפלגות או לפעול בכל פעילות מפלגתית בתוך מוסדות הלימוד או מחוצה להם.

סעיף 26.- יותקנו תקנות הכוללות תנאי בחירת מורים וכללי העברתם.

ה פ ר ק ה ש מ י נ י

התכניות וספרי הלימוד

סעיף 27.- תורכב ועדה עליונה מיוחדת שמתפקידה יהא לקבוע את המדיניות שיש ללכת לפיה בקביעת התכניות וחיבור ספרי הלימוד, ואסור לשנות את התכניות או לתקנם אלא לאחר קבלת הסכמת הוועדה העליונה.

סעיף 28.- הוועדה העליונה תהא מורכבת מ:-

א.-נציג האוניברסיטה הירדנית מומלץ ע"י מועצת האוניברסיטה.

ב.- נציג מאת מינסטריון החינוך והתרבות מומלץ ע"י השר.

ג.- נציג מאת מוסדות החינוך הגבוה מומלץ ע"י השר וישלח עפ"י רוטציה בהתאם לנושא המוסד.

ד.- נציג מאת בתי-הספר האזרחיים הפרטיים מומלץ ע"י השר.

ה.- ראש מחלקת התכניות וספרי הלימוד (מכוח תפקידו כפי שיבוא להלן) ויכהן כמזכיר הוועדה, ואין לבחור כיושב ראש או סגן ליו"ר הוועדה.

ו.- נציג מאת הסתדרויות המקצועות הגבוהים (רפואה, רוקחות, משפטים והנדסה וכו') מומלץ ע"י מועצות הסתדרויות אלה לפי רוטציה.

ז.- נציג מאת לישכות המסחר והתעשייה מומלץ ע"י מועצות הלישכות הנ"ל לפי רוטציה.

ח.- שני נציגים מבעלי המומחיות ובעלי דעה, הדואגים לעניני החינוך והתרבות מומלצים ע"י השר, כאנשי ציבור מחוץ למינסטריון.

סעיף 29.- חבר הוועדה העליונה ימונה עפ"י המלצת הרשות המוסמכת ועפ"י החלטה מאת מועצת השרים, ואין להדיחו אלא עפ"י החלטה מאת מועצת השרים.

סעיף 30.- תקופת החברות בוועדה היא למשך שנתיים.

סעיף 31.- יו"ר הוועדה העליונה הוא שר החינוך והתרבות והוועדה תבחר מבין חבריה סגן היו"ר, ע"י בחירות סודיות, למשך שנתיים.

סעיף 32.- חבר הוועדה צריך להיות בעל השכלה גבוהה אקדמאית.

סעיף 33.- הקורום החוקי של הוועדה העליונה הוא 6 חברים ההחלטות יתקבלו פה אחד או ברוב קולות החברים הנוכחים, על השר להביא החלטות אלה בפני מועצת השרים כדי לדון בהם.

סעיף 34.- תפקידי הוועדה העליונה הם:

(1) הנחת היסודות הכלליים שיש ללכת לפיהם בהכנת תכניות הלימודים.

(2) ההסכמה על תכניות הלימוד.

(3) ההסכמה על כל שינוי או תיקון שיוצע בתכניות הלימוד.

(4) הנחת היסודות והתנאים שצריכים להיות כלולים בספרי הלימוד המאושרים.

(5) ההסכמה על ספרי הלימוד המוצעים.

(6) אישור כל תיקון או הגהה שיוצע בספרי הלימוד המאושרים.

(7) הרכבת ועדות משנה, מהמומחים, להנחת הצעות תכניות הלימודים ולעיון בהצעות ספרי הלימוד והפעולות הטכניות האחרות.

סעיף 35.- תוקם במינסטריון מחלקה מיוחדת שתקרא (מחלקת התכניות וספרי הלימוד). אשר תפקידה יהיה:

א.- הכנת הלימודים הטכניים והמחקרים המדעיים, הפיקוח על הנפיונות בהיצוך ולבצע את הפעולות האחרות אשר הוועדה העליונה והמינסטריון ידרשו אותם בכל הנוגע בתכניות וספרי הלימוד המחלקה רשאית להיעזר בכל אחד מחברי ועדות ההוראה ופקידי המינסטריון ובפקח החינוך לכן היא רשאית להעזר בחברי ועדת ההוראה באוניברסיטה העברית וכן בכל אחד מהמומחים והבקיאים שתמצא לנכון.

ב.- ארגון פעולות וועדות המשנה,בדיקת
החלטותיה ותוצאות פעולותיה והגשת
הצעות עליהן אל הוועדה העליונה.

ג.- להתקשר עם המחלקות השונות במינסטריון
עם מפקחי החינוך והאדמינסטרציה,ועם
מנהלי בתי הספר,כחברי ועדות ההוראה
במוסדות הלימוד כדי לשמוע את הערותיהם
והצעותיהם בנוגע לתכניות הלימוד וספרי
הלימוד וכן לבדוק את ההערות והצעות
האלה והגשת תוצאות הבדיקה אל הוועדה
העליונה.

ד.- לספק את המינסטריון בתוצאות פעולות
הוועדה העליונה והמחלקה הנ"ל בכל הנוגע
לתכניות הלימוד וספרי הלימוד.

ה.- ביצוע הצעדים המעשיים הקשורים בחיבור
ספרי הלימוד,הוצאת מכרזים עליהם,
הוצאתם לאור,תמחירים והפיקוח על חלוקתם
או מכירתם.

סעיף 36.- מחלקת התכניות וספרי הלימוד תורכב מ:

א.- יו"ר ושמה חברים שיהא כל אחד מהם ללא
יוצא מהכלל מתמחה באחד הענפים הבאים:

ספרות,

מדעים,

תעשייה,

חקלאות,

מסחר,

חינוך ופסיכולוגיה,

על הנ"ל להיות נושאי תעודות אוניברסאיות והבקיאים בהוראה לתקופה שלא תפחת משלוש שנים.

ב.- לשכה עם יו"ר שמתפקידו החלפת החכתבויות והסדרתם ויהא קשור ביו"ר המחלקה.

ג.- מזכיר לספרי הלימוד אשר יעמוד בראשו חבר שהתמחה בחינוך ופסיכולוגיה ובמשרד יהיה מס פר מספיק של פקידים ועובדים.המזכיר הזה יחל בביצוע הצעדים המעשיים הקשורים בספרי הלימוד הנזכרים בסעיף קטן (ה) של סעיף 35 והוא יהווה הקשר בין המחלקה לבין המחברים והמו"ל"ים והמפרסמים.

סעיף 37.- יו"ר מחלקת התכניות וספרי הלימוד וכל חברי ועובדי המחלקה יהיו פנויים אך ורק לתפקיד זה.

סעיף 38.- אסור לשנות תכנית הלימודים אלא לאחר עבור שש שנות לימוד מאז התחלת ביצועם, אבל מותר לתקנם במשך התקופה הזאת אם ראתה הוועדה העליונה צורך בכך.

סעיף 39.- אסור לכל אחד מחברי הוועדה העליונה וכן ליו"ר מחלקת התכניות וספרי הלימוד וחבריה לחבר ספרי לימוד, ללקטם או לתרגמם אם במשרין או העקיפין.

סעיף 40.א. באישור ספרי הלימוד יש לנהוג לפי התחרות חופשית ובמקרים מיוחדים אפשר לנהוג לפי שיטת ההזמנה.

ב. מותר גם במקרים של צורך דחוף ללכת לפי שיטת הבחירה מהשוק החופשי.

סעיף 41.- א. אם הוחלט על חיבור ספר בהתאם לשיטת ההתחרות החופשית, על המחלקה לפרסם, פעמיים לפחות, בשתי עתונים יומיים מקומיים, על צורך המינסטריון בחיבור אותו ספר בהתאם לתנאים שיקבעו ע"י המינסטריון.

ב. טיוטת הספרים תוגש אל מטרד ספרי הלימוד, והמטרד מצידו יגישם אל המחלקה.

ג.- המחלקה תעיין ותבדוק את טיוטת הספרים יחד עם וועדות המשנה אשר תרכיב אותם הוועדה העליונה למטרה זו, תוצאות העיון והבדיקה תוגשנה לוועדה העליונה.

ד.- על אף מה שהוזכר בסעיף (33) תגיש הוועדה העליונה את החלטותיה בקשר לטיוטת הספרים אל המיניסטר כדי לאשרה לבצעה.

סעיף 42.- אם הוחלט על שיטת ההזמנות, תדרוש המחלקה על ידי הסכמה הוועדה העליונה, מאת אדם אחד או יותר מהמומחים הבקיאים, להכין טיוטה לספר הדרוש בהתאם להכנית המאושרת והתנאים אשר קבעו למטרה זאת.

סעיף 43.- תחל המחלקה בהכנסת כל תיקון או כל הגהה שתחליט עליה הוועדה העליונה על כל ספר למודי מאושר וזה יהא או ע"י דרישה אל האדם שהוזמן לחבר את הספר או מומחה אחר.

סעיף 44.- אסור ללמד כל ספר שהוא במוסדות הלימוד בממלכה אלא אם הסכימה עליו הוועדה העליונה בהתאם להוראות חוק זה.

סעיף 45.-א. בעת אישור ספר לימוד בשפה הערבית יופנק למחברו סכום של 500 דינארים, כתשלום מכסימאלי בהתאם לתקנות מיוחדות, ספר כזה יהיה בבעלות המיניסטריון.

ב.- יוצאו מכלל הוראות סעיף קטן (א) של סעיף זה, כל הספרים שהוזכרו לפי סעיף קטן (ב) של סעיף מספר 40.

ג.- במקרה של אישור ספר לימוד בשפה האנגלית, באם זה היה ע"י התחרות חופשית או על פי הזמנה תערוך הוועדה העליונה את השכר אשר ישולם למחבר וספר כזה יהיה בבעלות המיניסטריון.

סעיף 46.- א.- על מחבר הספר לפקח על הדפסתו ולעשות את הגהותיו בהדפסה הראשונה ללא שכר.

ב.- בהדפסות נוספות ישולם השכר אל מחבר הספר או לאחר שיפקח על הדפסת הספר והגהתו.

סעיף 47.- אם הוחלט להרגם ספר לימוד, ישולם למתרגם מחצית שכר הסופרים שניקבע לראשונה למחבר ספר כזה בהתאם להוראות סעיף (45) מחוק זה.

סעיף 48.- א.- ישלם המיניסטריון לכל אדם, אשר יידרש על ידו לתקן או להגיה ספר לימוד מאושר כל-שהוא, שכר התואם את מאמציו בענין זה בתנאי כלא יעלה לסך של 100 דינארים.

ב.- ישלם המיניסטריון שכר הולם לחברי וועדות המשנה אשר תרכיב אותם ועידה העליונה, מהמוסמכים לכך, בעד קביעת סיוטות תכניות הלימודים, ובעד לימוד

ועיון בטיוטות ספרי הלימוד והעבודות התכניות האחרות.

סעיף 49.- ישולם לכל חבר מחברי הוועדה העליונה עבור הולם.

סעיף 50.- יותקנו בקנות מיוחדות אשר יגבילו את סכום השכר הניזכר בחוק זה ויפרטו את אופן הוצאתם.

סעיף 51.- ספרי הלימוד המאושרים יודפסו בהתאם לנוהג המקובל.

סעיף 52.- א.- מחירי ספרי הלימוד המאושרים אשר יוצאו לככירה יקבעו בשביל המחלקה עם הדשויות המכי לרי ות המוסמכות, על בסיס מחיר העלות עם הוספת שלא תעלה על 15%.

ב.- המחלקה תשלח לכל בתי הספר והרשויות הנוגעות בדבר רשימה כוללת של מחירי ספרי הלימוד.

סעיף 53.- א.- תחלק המחלקה את ספרי הלימוד המאושרים חינם לכל תלמידי שלב לימוד החובה בכל בתי הספר הממשלתיים.

ב.- חלוקת ספרי הלימוד חינם כפי האוזכרה בסעיף קטן (א) של סעיף זה תהא פעם אחת לשנה בלבד.

סעיף 54.- ימכרו ספרי הלימוד המאושרים אל תלמידי שלב החיכוני בבתי הספר הממשלתיים והערטיים בהתאם להוראות, אשר תוציא אותם המחלקה למטרה זו.

הפרק התשיעי

הבחינות הכלליות

סעיף 55.- יערוך המיניסטריון בחינות כלליות בסוף שלב לימוד החובה (אל-אילזאמייה) ויעניק לתלמידים המצליחים בהם את התעודה שתיקרא (תעודה אל-איעדאדייה הכללית) אירגון הבחינות האלו ותנאי הענקת התעודות יהיו בהתאם להוראות מיוחדות שיוציאן המיניסטריון.

סעיף 56.- המיניסטריון יערוך בחינות כלליות בסוף השלב החיכוני, ויעניק לתלמידים המצליחים תעודה הניקראת (תעודה הלימוד התיכוני הכללי). אירגון הבחינות האלה ותנאי הענקת התעודות יהיו בהתאם להוראות מיוחדות שיוציאן המיניסטריון.

סעיף 57.- אגרות הבחינה לשתי תעודות (אל- איעדאדייה והתיכונית הכלליות) אשר יערוך אותם המיניסטריון ייגבו בהתאם לתקנות מיוחדות שבהן ייקבע גובה האגרה ואופן גביתה וכן שכר העובדים בבחינות ואופן תשלומו לכל אשר יהא קשור בכך.

סעיף 58.- א.- על המיניסטריון לשקוד על רמה גבוהה של הבחינות הכלליות כדי שבחינות אלה יהוו קנה מידה צודקים וקבועים, עד כמה שאפשר, להכרה יכולת התלמידים ומידת השגיהם.

ב.- ההלטות המיניסטריון הקשורות בעריכת הבחינות והוצאותיהן (של התעודה אל-איעדאדייה הכללית) ו-(תעודת הלימוד התיכוני הכללי) אינן כפופות לטיעון משפטי בפני אינסטנציה כל-שהיא.

הפרק העשירי

מוסדות הלימוד הפרטיים

סעיף 59.- א.- אין להרשות הקמת מוסדות לימוד פרטיים אלה לאחר השגת רשיון מאת המיניסטריון.

ב.- הרשיון המוענק לפי סעיף קטן (א) יהא זמני או תמידי, הכל בהתאם לכללים שיקבעו ע"י המיניסטריון.

ג.- הרשיונות הזמניים שהוענקו ע"י המיניסטריון לפני כניסת חוק זה לתוקפו יראו כאילו הוענקו על פיו.

סעיף 60.- רשיונות מוסדות הלימוד הקיימים ייחשבו כתקפים בעת הוצאת חוק זה.

סעיף 61.- אין להרשות, לאחר שחוק זה נכנס לתוקפו, ייסוד בית-ספר תיכוני זה כל שהוא או מכון או מרכז זר אלא עפ"י החלטת מועצת השרים.

סעיף 62.- תנאי ייסוד בתי-ספר פרטיים, והחובות המוטלים על האחראים בעדם, ייקבעו ע"י תקנות מיוחדות.

סעיף 63.- על מוסדות הלימוד הפרטיים, יהא אשר יהא סוגם ורמתם, להיות כבולים במטרות מדיניות הלימוד בממלכה ויפעלו להבשמת מטרות אלה.

סעיף 64.- כל מוסדות הלימוד הפרטיים מכל סוג או רמה יהיו כפופים לפיקוח המיניסטריון והכוונתו כדי להגשים את המטרות הכלליות לחינוך ולתרבות בירדן, והם יהיו כפופים לביקורותיו כדי לבצע הוראות חוק זה ודינם יהיה כדין כל מוסדות הלימוד הממשלתיים.

סעיף 65.- על בתי הספר המיוחדים בשלב לימוד החובה להיות כבולים בתכניות ובספרים אשר יחליט אודותם המיניס-טריון ועליהם ללמד את המוסלמים את שיעורו החינוך הדתי האיסלמי בהתאם לתכניות והספרים המאושרים וללמד את התלמידים שאינם מוסלמים את שיעורי דתם.

סעיף 66.- על בתי הספר התיכוניים הפרטיים ללמד את השפה הערבית ואת שיעורי המולדת הערבית, ההיסטוריה הערבית, גיאוגרפיית ארצות הערבים, את התרבות הלאומית (החברה הסוציאליית הערבית) בכל הכתות, בהתאם לתכניות וספרי הלימוד אשר יאושרו ע"י המיניסטריון, הוראות החומר והבחינות שייערכו בו יהיו בשפה הערבית.

על בתי הספר האלה ללמד את המוסלמים את שיעורי החינוך הדתי המוסלמי בהתאם להכניות והספרים המאושרים ותלמד את התלמידים,שאינם מוסלמים,את שיעורי דתם.בנוגע לכל יתר המקצועות על בתי הספר הנ"ל להשיג את הסכמת המיניסטריון מראש על התכניות והספרים אשר רוצים להנהיגם בלימודים בבתי-ספריהם.

סעיף 67.- על בתי הספר התיכוניים הפרטיים להנהיג את סדר המגמות,ההומנית והריאלית,הנהוגים בבתי הספר התיכוניים הממשלתיים.

סעיף 68.- על מוסדות הלימוד הפרטיים להיות כבולים בגיל החוקי,בכל שלבי הלימוד,מוהר לקבל תלמידים אשר עברו את הגיל החוקי בתנאי שתוקצה להם כתות עצמאיות.

סעיף 69.- מותר לבית ספר פרטי ללמד שפה זרה אחת או יותר בכל שלבי הלימוד.

סעיף 70.- על מוסדות הלימוד הפרטי,אשר מקבלים מתנות, תמיכות או תרומות ממקורות שהנם זרים,להודיע על כך למיניסטריון החינוך והתרבות.

סעיף 71.- אסור למוסד לימוד פרטי כלשהוא ללמד תלמיד כלשהוא אמונה השונה מאמונתו או הנוגדת את החוקה הירדנית וחוקיה.

סעיף 72.- על מוסדות הלימוד הפרטיים להשבית את הלימודים לכל תלמידיהם:

א.- בחגי המולד ובחגים הלאומיים.

ב.- בימי שישי, ובתי הספר הנוצריים ישבתו גם בימי יום ראשון ובימי חגיהם הדתיים.

ג.- בכל ימי שני החגים אל-אדחא ואל-פיטר וחג ראש השנה ההיג'רית וחג מולד הנביא(מוחמד) וכן חג אל-מיעראג' הקדוש.

סעיף 73.- על בתי הספר הפרטיים להכין את תלמידיהם לבחינות הכלליות שייערכו ע"י המיניסטריון בהתאם לשלב שעליו נמנה בית הספר, והמיניסטריון לא יכיר בתעודות סיום תקופת לימוד החובה או התיכונית אשר מעניקים אותם בבתי הספר הפרטיים.

השאים בתי הספר הפרטיים להכין את תלמידיהם לבחינות התעודות הזרות המקבילות, בנוסף למה שהוזכר בסעיף קטן (א) של סעיף זה.

סעיף 74.- כיניסטריון ההינוך יגיש את העזרה הכספית למוסדות הלימוד האזרחים אשר כפקחים עליהם: קבוצה, ועדה או אגודה אשר מטרתם היא לתועלת הציבור, וזאת עפ"י הוראות שיוציא אותם המיניס-טריון.

סעיף 75.- אם הפר בעל כל מוסד לימוד פרטי, או מנהלו או האדם האחראי עליו, כל הוראה מהוראות חוק זה או הקנות כלשהם שהותקנו על פיו; על השר להתרות בו כדי לתקן הפרה כנ"ל במשך עשרה ימים, ואם נמשכה ההפרה או חזרו עליו בשניית רשאי השר להמליץ בפני מועצת השרים על סגירת אותו מוסד לתקופה שתראה אותה מתאימה.

סעיף 76.- מועצת השרים, עפ"י המלצת השר, תבטל רשיון מוסד לימוד פרטי כלשהוא הפר את הוראות הקבועות בחוק זה.

סעיף 77.- הוראות חוק זה אינם חלות על תכנית הלימודים ובבתי הספר אשר מכינים את תלמידיהם לפעול במסגרת השירותים הדתיים הכנסייתיים-הפאטריארכית בלבד.

הפרק האחד עשר

מנגנון מיניסטריון החינוך והתרבות

סעיף 78.- מנגנון המיניסטריון יאורגן לפיכללים הבאים:

א.- מספר עובדי האדמיניסטרציה ומפקח החינוך ועובדי המיניסטריון יהיו ביחס ישיר עם מספר התלמידים והמורים בכל מוסדות הלימוד הממשלתיים והפרטיים יחס המאפשר לאדמיניסטרציה ולמפקחי החינוך השתתפות חיובית מספקת בהצלחת פעולות החינוך.

ב.- יחולקו הפעולות בין האחראים אשר במיניסטריון במרכז ובמחוזות, יגבלו תפקידיהם בהתאם לתקנות מיוחדות הערבי ותלהענקת הסמכויות לאחראים השקולה כנגד אחריותם כדי להבטיח מהלך עבודה תקין וסיום העבודה במהירות וההקלה (מהצנטרליזציה) ו-מהריכוז-יתר.

סעיף 79.- יוקמו במיניסטריון מחלקות ואגפים שהם מספיקים כדי לאפשר למיניסטריון למלא את תפקידיו ולשאת באחריות ההתפתחות העשירה בחינוך, על כל סוגיו ושלביו.

סעיף 80.- יוקמו במוחאפזאת ובמחוזות מינהלות לחינוך ולתרבות ויעמוד בראש כל אחת מהן מנהל חינוך ולתרבות-יעזור לו מספר מאנשי האדמיניסטרציה, הפיקוח החינוכי והפקידים ועל מינהלות אלה תוטל אחריות החינוך והתרבות, במוחאפזה או במחוז-ובעת הצורך יש להקים בנפות ובכפרים, לישכות משנה הכפופות לאותן מינהלות שיעמוד בראשן אדמינסטרטור, מפקח-החינוך.

סעיף 81.- יוצאו הוראות מיוחדות אשר יגבילו את סמכויות מינהלות החינוך והתרבות שבמוחאפזה והמחוזות ויוסדר הקשר בין המינהלות האלה והמרכז מצד אחד וביניהם לבין מנהלי בתי הספר על כל סוגיהם מצד שני בצורה שתצמצם את הצנטרליזציה ותגדיל את סמכויות מינהלות החינוך והתרבות וסמכויות מנהלי בתי הספר.

סעיף 82.- ינתנו הוראות מיוחדות למכונים שיקבעו את הקשר ביניהם לבין המיניסטריון ויבטיחו להם עצמאות במידה מספקת.

סעיף 83.- המיניסטריון יפעל בהרמת הרמה החינוכית והפדגוגית של עובדיו, עובדי האדמינסטרציה הפיקוח המורים, הפקידים והשמשים, בהתאם לתכנית של צורכי המשרד הקיימים והצפויים ושל משלחות והסימנריונים להכשרה על כל סוגיה.

סעיף 84.- על האחראים למנגנון המינסטריון (במרכז המחוזות) החל מסגן המינסטר ועוזריו וראשי המחלקות והאגפים ומנהלי החינוך והתרבות להיות בעלי השכלה אוניברסיטאית ובקיאים בתפקיד הנמסר להם, על המינסטריון למסור לכל הפקידים, שעובדים כעת ושאין להם הכשירות הנדרשת, תפקידים אחרים התואמים את דרגותיהם.

סעיף 85.- על מפקחי החינוך ואנשי האדמינסטרציה להיות אקדמאיים ובקיאים בהוראה לתקופה שלא תפחת מארבע שנים ובעלי ותק בהנהלת בית ספר לתקופה שלא תפחת משנה אחת. מותר בעת הצורך לוותר על תנאי הוותק וניהול בית ספר בתנאי שהכשרת כל מפקח חינוכי או אדמינסטרטור תושלם בסימנריונים מיוחדים.

סעיף 86.- על מנהל בית ספר תיכון מושלם אשר ימונה לאחר שחוק זה יכנס לתוקף להיות אקדמאי ובקיא בהוראה לתקופת שלא תפחת משלוש שנים בהירתו תהיה מבין המורים המצליחים כשהוא בעל אישיות חזקה, לאחר שהוכשרו לתקופה של חודשיים לפחות בסימינר לאדמינסטרציה.

סעיף 87.- על מנהל בית ספר ללימוד חובה או בית ספר תיכוני בלתי מושלם אשר ימונה לאחר שחור זה נכנס לתוקף להיות:

א.- מבין בוגרי המכון למורים עם ותק בהוראה לתקופה שלא תהא פחות משלוש שנים.

ב.- מבין נושאי תעודת ההשכלה התיכונית הכללית עם ותק בהוראה לתקופה שלא תפחת מחמש שנים.

תנתן עדיפות למשרת מנהל בית ספר ללימוד חובה או בית ספר תיכוני בלתי מושלם אם היה המועמד בעל השכלה אקדמאית עם ותק בהוראה לתקופה שלא תפחת משלוש שנים.

סעיף 88.- לא ימונה מועמד בתפקיד אחר כלשהוא במרכז (מנגנון המינסטריון) או במחוזות אלא אם היה בעל תעודה תיכונית כללית לפחות או מה שמקביל לה.

סעיף 89.- לא יפונה בתפקיד שמש במינסטריון אלא מי שיודע קרוא וכתוב וזאת החל מיום שחוק זה נכנס לתוקפו.

הפרק השתים עשר

ועדות החינוך והתרבות המקומיות

סעיף 90.- א.- כועדה מקומית לחינוך ולתרבות ייחשבו המועצה העירונית או הוועדות הכפריות בכל עיר עיירה או כפר מנהל החינוך והתרבות במחוז שבו נמצאת העיר העיירה או כפר או ממלא מקומו יהיה חבר הוועדה הנ"ל, המנהל האדמינסטרטיבי ישב כיו"ר בוועדת החינוך והתרבות* ושאי למנות שלושה אנשים הבקיאים בענייני חינוך ותרבות, להיות חברים באותה וועדה.

ב.-ועדת החינוך והתרבות המקומית בעמאן תהה מורכבת מהמוחאפז או ממלא מקומו כיו"ר ושני חברי מועצת העירית, אשר ייבחרו על ידי המועצה, יהיו חברי הועדה שר החינוך והתרבות זכאי למנות שלושה אנשים כחברי הוועדה מאלה הבקיאים בענייני החינוך ותרבות.

ג.-בנוסף לחובות היסודיות של הוועדות הן ינהלו התייעצויות עם מנהלי החינוך והתרבות בכל הנוגע בענייני החינוך והתרבות למועלת הציבורית.

---

* המקומית.שר החינוך והתרבות יקא .....

סעיף 91.- 1.- ועדת החינוך והתרבות המקומית אחראית על בניית בתי ספר חדשים אם נדרשה לכך ע"י שר החינוך והתרבות. הוועדה אחראית לתשלום כל הוצאות או חלק מהוצאות בתי הספר הממשלתיים הנמצאים בתחום סמכות הוועדה לרבות הכנת המגרש הדרוש וביצוע הוראות הפרקים ה - 13 וה - 14 מחוק זה.

2.- הוועדה המקומית לחינוך ולתרבות רשאית להמליץ על הטלת מס חינוך על הבעלים או דיירים שבתחום אזורה בהתאם לתקנות מיוחדות.

3.- אם הוועדה המקומית לחינוך ולתרבות לא הצליחה להקצות הקרקע או לגבות את המס הדרושים כדי להקים את הבנין או לשלם את הוצאות בתי הספר או בתי הספר הנמצאים בתחום סמכותה על הרשויות המוסמכות לבצע אותם.

סעיף 92.- יועברו לכל וועדה מקומית לחינוך ולתרבות כל בנין של בית ספר אשר תיסד אותו או תוציא עליו והם יירשמו במשרד ספרי האחוזה חינם, כרכוש בשם הוועדה באנאי שהם יהיו מיועדים למטרות חינוך ותרבות.

הפרק השלושים ושבע

בנייני בתי - הספר

סעיף 93.- על מינהל החינוך, על מחלקותיו השונות להניח תכנית לטווח ארוך להגשמת העניינים להלן:

א.- הקצאת המקומות המתאימים לחינוך בהתאם לצרכי המדינה ואפשרויותיה והתואמים את מטרות המינהל להפצת הלימוד.

ב.- חלוקת בניני החינוך בין השכונות בערים ובין העיירות והכפרים במחוזות והאזורים בהתאם למדיניות חינוך ידועה.

סעיף 94.- תוקם במינהל מחלקה שתקרא "מחלקת בניני החינוך" שמתפקידה לפקח על ביצוע התכנית הנזכרת בסעיף (78) והנחת התכניות הדרושות לבניינים, בהתחשב עם פירוט היסודות והמיפרטים אשר חייבים להיות כלולים בתכניות באשר בניינים אלה יגשימו את המטרות ותכניות הלימוד שהונחו לאותו שלב-לימוד ואשר אותו מוסד חותר אליהן.

הפרק הארבע עשר

ענייני הבריאות

סעיף 95.- חוקם במיניסטריון מחלקה שתקרא "מחלקת הבריאות לבתי הספר". יעמוד בראשה רופא מומחה בבריאות בתי הספר, יעזור לו רופא אחד לפחות בכל מינהלת חינוך ותרבות, ויעמיד לרשות הרופאים במינהלות מספר מספיק של אחיות ופקידים.

סעיף 96.- תפקידי "מחלקת הבריאות לבתי הספר" הם הפיקוח על הטיפול הרפואי המונע בכל מוסדות החינוך הממשלתיים והפרטיים בממלכה ותנקוט בכל הסידורים יחד עם מיניסטריון הבריאות ומשרדי הממשלה הנוגעים בדבר כדי לאפשר למחלקה זו לבצע את הפעולות הבאות:

א.- עריכת בדיקה רפואית מושלמת תקופתית לכל התלמידים לרבות בדיקות שיניים כדי לעמוד בבטחון על אי המצאות מחלות מדבקות.

ב.- המלחמה במחלות מדבקות בין התלמידים, וחיסונם בחרכיבים בשעת הצורך.

ג.- פיקוח מתמיד על בנייני מוסדות הלימוד הממשלתיים והפרטיים ולהווכח על המצאותם של כל התנאים התברואתיים הדרושים בהתאם לתקנות מיוחדות.

ד.- בדיקת בנייני מוסדות הלימוד הממשלתיים לפני מתן הסכמה על שימוש בהן, ועל בנייני מוסדות הלימוד הפרטיים, לפני נתינת הרשיון למוסד כדי להווכח על המצאות התנאים התברואתיים הדרושים בכל הבנינים.

ה.- הפיקוח הרפואי על העזרה אשר תוגש לתלמידים (כגון בגדים דברי מזון, חלב, משקפיים מכשירי שמיעה וכו').

ו.- שיתוף פעולה עם מחלקת התכניות וספרי הלימוד להכנת תכניות לחינוך רפואי ותזונתי.

ז.- הקמת מרפאות רפואיות בבתי-הספר והפיקוח עליהן, הכשרת פקידים וחלק מהמורים הכשרה רפואית בהתאם לצורך וזאת עפ"י תקנות מיוחדות לכך.

סעיף 97.- מיניסטריון הבריאות אחראי על הבטחת הטיפול והשירותים הרפואיים הפעילים לתלמידי המוסדות הממשלתיים חינם, אם זה היה בקליניקות ובמרפאות או בבתי- החולים הממשלתיים או במוסדות הלימוד.

סעי, 98.- על מחלקת הבריאותשל בא.ספר, להתדות בכתב, את האחראי על מוסד הלימוד הפרטי למען הסדרת התנאים התברואתיים הדרושים לבנין המוסד במשך שלושה

חודשים מיום ההתראה, אם לא ננקטו הצעדים הדרושים לכך על מחלקה הנ"ל לבקש צו על סגירתם.

סעיף 99.- מוסדות הלימוד הפרטיים חייבים להבטיח את שירותי הבריאות המונעת והפעילה וזאת ע"י מינוי רופא המפקח על הבריאות הכללית של תלמידי המוסד, מוריו ופקידיו, והרופא יערוך בדיקות רפואיות שלמות-תקופתיות, יקבלם במרפאתו הפרטית ויהא כפוף לכל הוראות מחלקת הבריאות של בתי הספר.

הפרק החמש עשרה

המשלחות המדעיות

סעיף 100.- ענייני המשלחות המדעיות יוסדרו ע"י תקנות מיוחדות אשר תוציא אותן מועצת השרים ושלפיהן תוקמנה שתי ועדות למשלחות המדעיות שאחת מהן תקרא "ועדת משלחות החינוך" ובראשה יעמוד שר החינוך והתרבות שמתפקידה יהיה להסדיר את ענייני משלחות כל התלמידים אשר ישוגרו למסגרות הלימוד האוניברסיטאי או למסגרות התמחות או ללמוד מקצוע ובמשלחות פקידי מיניסטריון החינוך והתרבות, הועדה השניה תקרא "ועדת משלחות הפקידים" ובראשה יעמוד נציב לשכת שרות הפקידים ותפקידה יהיה הטיפול במשלחות כל הפקידים (שאינם נמנים על עובדי מיניסטריון החינוך והתרבות) למעט השופטים האזרחיים (אל-נז'אמיים) אשר ענין שליחתם יהא בסמכותה של המועצה המשפטית והסכמת ראש השרים.

סעיף 101.- תפקידי הועדה המוסמכת הם בדיקת צרכי מיניסטריון החינוך והתרבות או צרכי מיניסטריונים, המשרדים, המוסדות והארגונים להכשרה או להתמחות והנחת תוכנית מקיפה למילוי אותם הצרכים וכן לקבל את ההחלטות הקשורות במשלוח כל אנשי המשלחות למטרת הלימוד וההכשרה מחוץ לממלכה לרבות האוניברסיטה הירדנית והמכונים הממשלתיים האחרים אשר תחליט עליהם מועצת השרים בדבר כפיפותם להוראות תקנות המשלחות המדעיות.

סעיף 102.- אסור לשלוח אדם כלשהו במשלחת אלא על פי החלטה מאת הוועדה המוסמכת.

סעיף 103.- הפקיד הנשלח לתקופה שהיא פחות מארבעה חדשים לא תוארך שליחותו אלא על פי החלטה מאת הועדה המוסמכת במקרה זה הוא יהא כפוף להוראות תקנות המשלחות המדעיות החל מיום שליחותו המקורית.

סעיף 104.- מחלקת המשלחות:
תוקם במיניסטריון מחלקה שתיקרא "מחלקת המשלחות" שמתפקידה יהיה להסדיר את בקשות המועמדים למשלחות והבאתם בפני הוועדה המוסמכת, הסדרת ענייני אנשי המשלחת אשר יוחלט על שליחותם, המערכה על מהלך לימודים וביצוע התחייבותיהם במשך תקופת הלימוד ולאחר חזרתם וכל זה יהא בהתאם לתקנות המשלחות המדעיות.

סעיף 105.- אין לשלוח פקיד במשלחת למטרת לימוד או הכשרה אלא לאחר שישלים את החוק לימודיו התיכוניים לפחות,או ששרת עשר שנים בשרות פעיל ואופי עבודתו מצריך זאת.

סעיף 106.- במשלוח העובדים לפני השרות מותנה כי המועמד היה בין המצטיינים כשסיים את בחינות הלימוד התיכוני הכללי בכל מחוז,בהתאם לגובה ממוצע ציוניו בבחינות ואין לשלוח אדם בעל מום אשר מונע ממנו להגשים את המטרה של שליחותו.

סעיף 107.- א.- תהא חלוקת המשוגרים בשטחי ההתמחות השונים, בהתאם לתכנית מקיפה על צרכי הארץ בהווה ובעתיד, בקביעת נושא ההתמחות למועמד יש להתחשב ביכולתו ונטיתו המדעית.

ב.- על הממשלה להכין לתלמיד המשלחת מקום עבודה התואם את שטח התמחותו תכף לאחר סיום לימודיו.

סעיף 108.- אסור למשוגר,לאחר שחוק זה נכנס לתוקפו להתחתן עם אשה זרה במשך תקופת שליחותו וכן במשך השנתיים הראשונות מהתקופה אשר בה התחייב לעבוד לביצוע תנאי שליחותו.

סעיף 109.- אין להרשות למשוגר כלשהו,במשך תקופת שליחותו,לשנות את נושא התמחותו אשר החליטה עליו הועדה המוסמכת אלא לאחר הסכמתה.

הפרק השש עשרה

לימוד המבוגרים

סעיף 110.- המיניסטריון ידאג להקנות את החינוך והלימוד בין כל שכבות העם, ואת ע"י יסוד מרכזים ללימוד המבוגרים, על יסוד רצונם האישי, שבהן יאורגנו שיעורים לחינוך ולהרבות וכן מקצועיים וטכניים על מנת לתת להם את ההזדמנות לקדם את רמת חייהם בעצמם.

סעיף 111.- מותר להשתמש בבנייני מוסדות הלימוד הממלתיים והשרותים הכפופים להם אשר פנויים על מנת להגשים את המטרות המאוזכרות בסעיף 110.

הפרק השבע עשרה

הוראות כלליות

סעיף 112.- מספר ימים הלימודיים בכל משלבי הלימוד החובה והטכני יהא בכל שנת לימוד בין מאתיים וחמישה ימים לבין מאתיים ועשרה ימים לבתי ספר אשר בהם יהא ההופש השבועי יום אחד ובין מאה ושבעים לבין מאה ושבעים והמש ימים בבתי ספר אשר החופשה השבועית בהם תהא יומיים, במספר ימי הלימוד הנ"ל לא יכללו החופש השבועי וההגים הדתיים והלאומיים. אין לסיים את

שנת הלימוד אלא לאחר שהושלמו מספר ימי הלימוד הקבועים.המיניסטריון יקבע את ימי חופשות הלימוד בהוראות מיוחדות.

סעיף 113.- המיניסטריון רשאי להקים,במסגרת אפשרויותיו,מרכזים מיוחדים או לקבוע תוכניות מתאימות ללימוד התלמידים הנמרצים או ללימוד התלמידים המפגרים. ובעלי - מום על סוגיהם.

סעיף 114.- השוואת התעודות על סוגיהם השונים היא מסמכותו של המיניסטריון וזה יהיה בהתאם לתקנות מיוחדות.

סעיף 115.- האוניברסיטה הירדנית לא תהא כפופה להוראות חוק זה.

סעיף 116.- השר רשאי להוציא הוראות,על סמך חוק זה,אשר יראה אותם לנחוצות לביצוע מטרותיו.

סעיף 117.- מועצת השרים רשאית, על פי המלצת השר,להתקין תקנות הדרושות לביצוע הוראות חוק זה.

סעיף 118.- חוק זה מבטל:

א.- חוק החינוך מספר (20) משנת 1955.

ב.- כל חיקוק במידה והוא מנוגד להוראות חוק זה.

ג.- התקנות וההוראות הקודמות שהותקנו בהתאם לחוק החינוך מספר 20 לשנת 1955, שהיו בתוקף ביום שחוק זה נכנס לתוקפו ישארו בתוקפן עד אשר יתוקנו או יוחלפו באחרים המותקנים לפי חוק זה במידה והן אינן מנוגדות להוראות חוק זה.

סעיף 119.- ראש השרים והשרים אחראים לביצוע הוראות חוק זה כל אחד בתחום סמכותו.

11.5.1964 אל-חוסיים בן טלאל

שר המדינה לענייני רשות השרים ושר ההגנה
עבדול קאדיר אל סאליח

ראש השרים ושר החוץ וההסברה
חוסיין בן נאצר

שר הפנים
סאליח אל מג'אלי

שר המשפטים
חסן אל קאיד

שר החינוך והתרבות
בשיר אל צבאע'

שר התחבורה
עבדול מג'יד מורחאצ'ה

שר הבריאות
סאליח ברקן

שר העבודות הציבוריות
קאמיל מוחיי אל-דין

שר העניינים הסוציאליים והעבודה הפיתוח והבניה
אמין יונס אל חוסיני

שר העבודות הציבוריות שר האוצר והכלכלה הלאומית
עבדול לטיף אל עינבהווי

צ ו מ ל כ ו ת י

אנו אל-חוסיין הראשון מלך הממלכה
הירדנית ההאשמית
בהתאם לסעיף (31)-
מהקונסטיטוציה
ובהתאם להחלטת מועצת
המיניסטרים מיום 29.3.1965
הננו מצווים בהתקנת התקנות
הבאות.

1.- תקנות מבנה מיניסטריון החינוך והתרבות.

2.- תקנות איסוף תרומות בבתי-ספר משנת 1965.

3.- תקנות רישוי ההוראה משנת 1965.

4.- תקנות מבנה משרדי המנהלים במוהאפד'את ובמחוזות
משנת 1965.

30.3.1965 אל- חוסיין בן טלאל

ראש המיניסטרים
ושר ההגנה
וצפי אל-הל

שר הבנייה והפיתוח	שר המשפטים	שר התחבורה
סייף אלדין אל-גילאני	עבדול רחמן אל-ואכד	הסלגראף, והדאר פד'ל אל-דלקמוני

שר העניינים הסוציאליים והעבודה	שר החינוך והתרבות	שר העבודות הציבוריות
כאמל מוחיי אלדין	עבדול לטיף עאבדין	יחיא אל-חטיב

שר ההסברה	שר הבריאות	שר הפנים לעניינים עירוניים וכפריים
ד'וקא ן אל הנדאווי	אחמד אבו-קורה	פואד פרא'ג

שר החקלאות	שר הכלכלה הלאומית
ג'רים חדאדין	חאתם אל - זועבי

שר התחבורה נמלים, תעופה ורכבת

עלי אל - דג'אני

תקנות מספר 21 משנת 1965

תקנות מיבנה מיניסטריון החינוך והתרבות*

הותקנו בהתאם לסעיף 117 מחוק החינוך והתרבות מספר 16 משנת 1964.

תקנה 1.- תקנות אלה ייקראו "תקנות מיבנה מיניסטריון החינוך והתרבות משנת 1965" ותיכנסנה להוקפן ביום פירסומן בעיתון הרשמי.

תקנה 2.- סגן המיניסטר - הוא האחראי הישיר בעד אירגון המיניסטריון, והנהלתו על כל מנגנוניו ומחלקותיו וביצוע מדיניותו והפיקוח הכללי על הנהלתו במרכז המיניסטריון ובמוחאפד את והמחוזות תחת פיקוח המיניסטר.

תקנה 3.- א.- <u>מינהלת ענייני האדמיניסטרציה</u>

יעמוד בראשה מנהל שיעזור לסגן המיניסטר בענייני אדמיניסטרציה של המיניסטריון. והוא יפקח על המחלקות הבאות בצורה שיהא אחראי בפני סגן- המיניסטר בעד המנגנון ופעולתו.

---

* פורסמו בעיתון הרשמי מספר 1838 מיום 1.5.1965.

1.- הלשכה.

2.- ענייני הפקידים.

3.- העניינים הכספיים.

4.- המיצרכים.

5.- בניני הלימוד.

6.- הבריאות בבתי-הספר.

7.- וועדות החינוך והתרבות המקומיות.

ב.- <u>מינהלת לימוד החובה:-</u>

יעמוד בראשה מנהל שיעזור לסגן-המיניסטר בענייני לימוד החובה, הגשמת יעודו ומטרותיו, ויהא אחראי עליו בפני הסגן עצמו, יפקח על בתי הספר שבשלב לימוד החובה, ישתף פעולה עם מנהלי החינוך והתרבות במוחאפד'את ובמחוזות ויפקח על הכוונת החינוך בשלב לימוד החובה. מנהלי החינוך והתרבות במוחאפד'את ובמחוזות יפנו אליו בכל הנוגע לפתיחת בתי הספר שבשלב לימוד החובה (ואינו רשאי להחליט בענין אלא לאחר הסכמת ועדת החינוך והתרבות שבמיניטריון), כמו כן יפנו אליו מנהלי החינוך והתרבות, במוחאפר'את ובמחוזות, בענייני העברת מורי בתי-הספר האלה בין המחוזות, ואישו* על העלאת והענשת מורי שלב לימוד החובה, על-פי המלצת מנהלי החינוך וההרבות במוחא-פד'את ובמחוזות; כן יפנו אליו מנהלי החינוך וההרבות במוחאפד'את ובמחוזות בלימוד ויעיון בהמלצותיהם על צריכת בתי הספר של שלב זה מבניינים, מיצרכים

---

* בתי הסכר במורים; יחא מוסמן להמליץ על.....

רהיטים וספרים;יפעל בשיתוף פעולה עם מנהלי
העניינים האדמינסטרטיביים על הספקתם.מנהל
לימוד החובה יגיש את ההמלצות המתאימות בנוגע
למשלחות והסמינריונים להעלאת רמת הלימוד בשלב
לימוד החובה ויתחשבו בדעתו בכל הנוגע לשיגור
כל מורה או פקיד,שבשלב לימוד החובה אשר בפיקוחו,
במשלחת או בסימינריון.

ג.- <u>מינהלת הלימוד התיכוני:</u>-
יעמוד בראשה מנהל שיעזור לסגן-המיניסטר בעניני
הלימוד התיכוני והגשמת יעודו ומטרותיו,ויהא
אחראי בעדו בפני הסגן עצמו,יפקח על בתי הספר
התיכוניים,ישתף פעולה עם מנהלי החינוך והתרבות
במוחאפד'את ובמחוזות ויפקח על הכוונת החינוך,
בשלב הלימוד התיכוני;מנהלי החינוך והתרבות
במוחאפד'את ובמחוזות יפנו אליו בכל הנוגע
בפתיחת הכיתות התיכוניות וחלוקתן למגמות,
(ואינו רשאי לקבל החלטה בענין זה אלא לאחר
הסכמת ועדת החינוך והתרבות שבמיניסטריון).
מנהלי החינוך והתרבות במוחאפד'את ובמחוזות
יפנו אליו בכל הנוגע להעברת מורי הכיתות האלה
בין המחוזות במורים הכשירים לכיתות אלה. יהא
מוסמך להמליץ על העלאת והענשת המורים של שלב
זה,בהתאם להמלצות מנהלי החינוך והתרבות במחוזות;
כן יפנו אליו מנהלי החינוך והתרבות בלימוד ועיון

בהמלצותיהם על צריכת בתי הספר התיכוניים לבנינים, מיצרכים, רהיטים וספרים, והוא יפעל בשיתוף פעולה עם מנהל ענייני האדמיניסטרציה על אספקתם. מנהל הלימוד התיכוני יגיש את ההמלצות המתאימות בנוגע למשלחות והסמינרים להעלאת רמת החינוך בשלב הזה ודעתו תהא קובעת בשיגור כל מורה או כל פקיד, מהשלב שבפיקוחו, במשלחת או בסמינריון.

ד.- מינהלת הלימוד התעשייתי והמסחרי

יעמוד בראשה מנהל שיעזור לסגן המינסטר בענייני הלימוד התעשייתי והמסחרי; יהיו תחת פיקוחו כל בתי הספר התעשייתיים שבממלכה והפעילות המקצועית, התעשייתית, והמסחרית של כל בתי הספר על שלביהם השונים והוא יפקח על הכוונת החינוך והתרבות התעשייתי והמסחרי; והוא אחראי בעד הנ"ל בפני סגן המיניסטר עצמו; ישתף פעולה עם כל מנהלי החינוך והתרבות במוחאפד'את ובמחוזות ועם מנהל הלימוד התיכוני, מנהל לימוד החובה, ומנהל הלימוד החקלאי בהתאמת צורות הפעילויות השונות במחוזות (ואינו רשאי לקבל החלטה בחיאום הנ"ל אלא לאחר קבלת הסכמת ועדת החינוך והתרבות שבמיניסטריון). מנהלי החינוך והתרבות במוחאפד'את ובמחוזות יפנו אליו בכל הנוגע להעברת מורי בתי הספר התעשייתיים, והפעילות המקצועית, התעשייתית, והמסחרית הן במחוז והן במחוזות וכן באיוש בתי הספר התעשייתיים שבמחוזות במורים הכשירים, והוא

רשאי להמליץ על העלאת והענשת מורי הפעילות המקצועית,המסחרית ובתי הספר התעשייתיים,על סמך המלצת מנהלי החינוך והתרבות המוחאפד'את ובמחוזות כך יפנו אליו מנהלי החינוך והתרבות במוחאפד'את ובמחוזות ללימוד העיון בהמלצותיהם על צרכי בתי-הספר התיכוניים,המקצועיים,והמסחריים והחוגים המקצועיים,והמסחריים ובתי הספר של לימוד החובה בנוגע למיבנים,לצרכים, לרהיטים ולספרים, והוא יפעל מתוך שיתוף פעולה על מנהל ענייני האדמיניסטרציה על הספקתם.

מנהל הלימוד התעשייתי והמסחרי יגיש את ההמלצות המתאימות בנוגע למשלחות ולסמינרים,להעלאת רמת הלימוד בבתי הספר האלה,ודעתו תהא קובעת בנוגע לשיגור כל מורה או פקיד של בתי הספר הכפופים לפיקוחו במשלחת או בסימינריון.

ה.- <u>מינהלת הלימוד החקלאי</u>

יעמוד בראשה מנהל העזר לסגן המיניסטר בענייני המיניסטריון הקשורים בלימוד חקלאי,ויפקח על הפעילות החקלאית והגנים בכל בתי הספר,ועל בתי-הספר החקלאיים התיכוניים,וכן על ההכוונה החינוכית בלימוד החקלאי;ויהא אחראי על הנ"ל בפני הסגן עצמו,ישתף פעולה עם כל אחד ממנהלי החינוך והתרבות במוחאפד'את ובמחוזות,מנהל הלימוד התעשייתי והמסחרי,ומנהל הלימוד התיכוני,

ומנהל לימוד חובה, בהתאמת צורות הפעילויות השונות במחוזות (אינו רשאי להחליט על תיאום זה אלא לאחר הסכמת ועדת החינוך והתרבות במיניסטריון); מנהלי החינוך והתרבות במחאפד'את ובמחוזות יפנו אליו בעניני העברת מורי בתי הספר החקלאי התיכוני, והפעילות החקלאית בשלב לימוד חובה הן במחוז והן במחוזות, ובאיוש בתי הספר החקלאיים במורים כשירים, וימליץ על העלאת והענשת המורים על-פי המלצת מנהלי החינוך והתרבות במחוזות.

כן יפנו אליו מנהלי החינוך והתרבות במחאפד'את ובמחוזות ללימוד ועיון בהמלצותיהם בקשר לצרכי בתי הספר התיכוניים החקלאיים והפעילות החקלאית בשלב לימוד החובה והגנים בצורה כללית בנוגע למיבנים, למיצרכים, לרהיטים ולספרים; והוא יפעל בשיתוף פעולה עם מנהל עניני האדמינסטרציה על אספקתם.

מנהל הלימוד החקלאי יגיש את ההמלצות המתאימות בנוגע למשלחות ולסימינריונים בכדי להעלות את רמת הלימוד בבתי הספר הנוגעים בדבר, ודעתו תהא מכרעת בכל הנוגע לשיבור כל אחד מהמורים והפקידים שבבתי הספר אשר בפיקודו.

ו.- <u>מינהלת הלימוד הפרטי</u>:-

יעמוד בראשה מנהל שיפקח על קשר בין המינהל לבין בתי הספר,המכונים,מרכזי החינוך שאינם ממשלתיים,הן אזרחיים והן זרים.ובתי הספר של סוכנות הסעד,ויהא אחראי בפני הסגן עצמו;תפקידו הראשון הוא להיווכח כי בתי הספר והמכונים האלה מבצעים את הוראות הקונסטיטוציה של הממלכה ומקבלים על עצמם את חוק החינוך והתרבות ובצועו עם כל ההסתעפויות הנובעות ממנו כגון תקנות שבתוקף והוראות רשמיות; כן יפקח על ביצוע ההסכמים הנערכים בין סוכנות הסעד הבינלאומית לפליטים הפלשתינאיים לבין הממשלה הירדנית בנוגע לעניני החינוך והתרבות של ילדי החוזרים הפלשתינאיים בירדן; ועליו להביא את הבעיות החשובות והרגישות בפני ועדת החינוך והתרבות שבמיניסטריון ללימוד והעיון בהם והגשת ההמלצות המתאימות למיניסטר החינוך והתרבות אודותיהם.

לביצוע הנ"ל יכלול פיקוחו את המחלקות הבאות אשר הוא אחראי עליהן,על מנגנוניהן ועל פעולותיהן בפני הסגן עצמו:

1.- בתי הספר הפרטיים האזרחיים.
2.- בתי הספר הפרטיים הזרים.
3.- המכונים המיוחדים.
4.- המרכזים לחינוך.
5.- הקשרים עם סוכנות הסעד הבינלאומית.

ד.- מינהלת הלימוד הגבוה:-

יעמוד בראשה מנהל שיעזור לסגן המיניסטר בענייני הלימוד הגבוה, הנשמח יעודו, כוונותיו ומטרותיו פיקוחו יכלול את המחלקות הבאות ויהא אחראי בעדן על מנגנוניהן ופעולותיהן בפני הסגן עצמו:

1.- מכונים (בתי מדרש) להכשרת מורים, ומכון אל-חוסיין החקלאי.
2.-הכשרת המורים להוראה ורישויים.
3.- הקשר עם המשלחת האמריקאית לפיתוח בינלאומי ומועצת הפיתוח.
4.- פירסומים תרבותיים.
5.- פיתוח ושגשוג החברה.

ה.- מינהלת השירותים הכלליים:-

יעמוד בראשה מנהל שיעזור לסגן השר לענייני המיניסטריון הקשורים בשירותים הכלליים, פיקוחו יכלול את המחלקות הבאות בצורה שיהא אחראי בעדם ועל מנגנוניהם ופעולותיהם בפני הסגן עצמו:

1.- הדרכה תרבותית בבתי הספר.
2.- הספריות בבתי הספר.
3.- אמצעי הלימוד.
4.- השידור לבתי הספר.
5.- הקשרים הכלליים.
6.- טיפוח הנוער.

ט.- מינהלת ענייני התרבות:-

יעמוד בראשה מנהל שיעזור לסגן המיניסטר לענייני התרבות במיניסטריון, פיתוחה, ארגונה והגברת פעילותיה; פיקוחו יכלול את המחלקות הבאות והוא יהא אחראי בעדן ובעד מנגנוניהן ופעולתו בפני הסגן עצמו;

1.- המשלחות והיועצים והנספחים התרבותיים.

2.- הענינים התרבותיים.

3.- אוניסקו.

י.- מינהלת התיכנון וכח- אדם:-

יעמוד בראשה מנהל שיעזור לסגן השר בענייני המיניסטריון הקשורים בתיכנון והדיווח.
פיקוחו יכלול את המחלקות הבאות ויהא אחראי עליהן על מנגנוניהן ופעולותיהן בפני הסגן עצמו:

1.- הבחינות.

2.- התיכנון.

3.- המחקר התרבותי.

4.- הידוק הקשרים התרבותיים.

5.- השואת התעודות.

תקנה 5.- הוועדה העליונה לתוכניות ולספרי הלימוד וכן מהלקת התוכניות לספרי הלימוד תהיינה קשורות באופן ישיר במיניסטר החינוך והתרבות.

תקנה 6.- על כל מחלקה ממחלקות המיניסטריון יפקח מפקח אחראי בפני המנהל הנוגע בדבר.
בשעת הצורך רשאי אדם אחד לעמוד בראש יותר ממחלקה אחת,בתנאי שמחלקות אלה יהיו כפופות למנהל אחד.

תקנה 7.- פעולות המחלקות הכפופות למינהלת העניינים האדמינסטרטיביים:

1.- <u>מחלקת הלשכה</u>:-

א.- תפקח על כל ההתכתבויות בין המינסטריון וגורמים אחרים מבחינת העברת והפנייית העניינים הנכנסים,רישומם,שמירתם,ורישום המכתבים הניתנים בגינם ושמירתם,שמירת החלטות בחיקים המיוחדים בכפוף לסידור מהיד ונכון.

ב.- תשתף פעולה עם ראשי כל המחלקות המינים-טריאליות בהסדרת ההתכתבויות המיוחדות למחלקות האלה ושמירתן.

ג.- תפקח על מחלקת ההדפסה המיניסטריאלית.

ד.- תפקח על כל השמשים במיניסטריון,באשר לחלוקת פעולותיהם ומצבתם.

2.- <u>מחלקת עניני הפקידים:-</u>

א.- תפקה על סידור התיקים השונים של הפקידים והעובדים, המורים והמורות, וכן על שמירת התיקים האישיים לכל אחד מהם והכנתה בהתאם לתקנון הפקידים.

ב.- תכין את כל הרישומים והידיעות שיידרשו ממנה לשכת הפקידים ואשר המינסטריון יצטרך אותם כדי להפיק תועלת מכל פקידיה ומוריה בצורה היעילה ביותר.

ג.- תבצע את כל הפקידיה בהתאם לחוקים, התקנות וההוראות הנוגעות בדבר.

3.- <u>מחלקות הכספים:-</u>

א.- תכין טיוטה לתקציב המיניסטריון בהתאם להחלטות ועדת החינוך והתרבות והנהיותיה.

ב.- תדאג לביצוע התקציב לאחר אישורו.

ג.- תארגן את חשבונות המיניסטריון במהודות ובמוחאשד'את.

ד.- תפקה על הכנת שובר י ההוצאה בהתאם להוראות התקציב והתקנות הכספיות.

4.- מחלקת המיצרכים:-

א.- תפקח על הסדרת המחסנים המרכזיים וחכולתן בהתאם לספרים תקינים.

ב.- תפקח על חלוקת הספרים,הרהיטים והמצרכים לבתי הספר השונים במחוזות,במואאפד'את ובמכונים הגבוהים והמקצועיים,בהתאם לתקנות,ההוראות וההחלטות המיניסטריאליות הקשורות בכך.

5.- מחלקת מיבני הלימוד:-

א.- תפקח על החזקת כל המיבנים אשר בבעלות המיניסטריון או שהושכרו על ידו.

ב.- תפקח על מעקב פעולות ההחזקה בכל בניני בתי הספר ומוסדות ההשכלה הגבוהה.

ג.- תפקח על תיכנון בניני בתי הספר בשיתוף פעולה עם מחלקת התיכנון שבמיניסטריון ועם מוסדות אחרים שיש להם קשר אתה.

ד.- תפקח על ביצוע מפעלי הבנייה לבתי הספר והמכונים בשיתוף פעולה עם המחלקות המוסמכות במיניסטריון העבודות הציבוריות והמיניסטריונים האחרים בעלי נגיעה בדבר.

6.- מחלקת הבריאות לבתי הספר:-

א.- ביצוע הבדיקות הרפואיות התקופתיים בשלמותן לכל התלמידים, לרבות בדיקות שיניים, ולהיווכח שלא נגרמו במחלות מדבקות.

ב.- המלחמה במחלות מדבקות בין התלמידים וחיסונם בהתאם לפי הצורך.

ג.- הפיקוח המתמיד על בניני מוסדות החינוך הממשלתיים והפרטיים ולעמוד על כך כי יענו על התנאים הסניטריים הדרושים.

ד.- הביקורת על מיבנה מוסדות החינוך הממשלתיים לפני השימוש בהם ועל מיבנה מוסדות הלימוד הפרטיים לפני רישויים וזאת כדי להיווכח על הימצאותם של התנאים הסניטריים הדרושים בכל המיבנים האלה.

ה.- הפיקוח הרפואי על העזרה המוגשת לתלמידים (כגון ביגוד, מזון, חלב, משקפיים, מכשירי שמיעה ואחרים).

ו.- שיתוף פעולה עם מחלקת התוכניות לספרי בתי הספר על הכנת תוכניות חינוך תברואתי ותזונתי.

ז.- הקמת מרפאות רפואיות לבתי הספר, הפיקוח
עליהן והכשרת הפקידים והמורים הכשרת רפואית
בהתאם לצורך.

7.- <u>מחלקת ועדות החינוך והתרבות המקומיות</u>:-

א.- לפקח על כל הקשרים וההתכתבויות בין ועדות
החינוך והתרבות המקומיות(על סוגיהן השונים)
לבין המיניסטריון.

ב._ לעקוב אחרי ענייני ועדות החינוך והתרבות
המקומיות במחוזות ובמוחאפד'את בכדי לשתף
את העם וגיוסו לפיתוח וקידום הלימוד
בירדן וכדי להוציא לפועל את כל ההוכניות
המשותפות בין ועדות אלה ובין המיניסטריון.

8.- <u>המחלקה המשפטית</u>:-

תטפל בכל ענייני המיניסטריון אשר יש בהם צורך
בטיפול משפטי וזה יהא על ידי הכוונה מאת סגן
השר באמצעות מנהל ענייני האדמיניסטרציה.

תקנה 8.- פעולות המחלקות הכפופות למינהלת הלימוד הגבוה.

1.- <u>מחלקה זמכונים להכשרת המורים ומכון אל-
חוסיין החקלאי</u>:-

תנהל את ענייני המכונים הגבוהים הכפופים

למינסטריון, במסגרה אוטונומיה עצמית
בהתאם לתקנות והוראות הנוגעים לעניניהם.

2.- מחלקת הכשרת המורים להוראה ורישוריים:-

א.- תשתף פעולה על כוני המורים והמורות
והמכונים הגבוהים האחרים ומחלקת תוכניות
וספרי הלימוד בהכנת התוכניות הלימודיות,
הכלליות, הפדגוגיות והפרטיות והכשרת המורים
באותם המכונים ומחוצה להם.

ב.- תפקח על הכשרת המורים זרישוי כדי לגייסם
למקצוע ההוראה על בסיס התקנות הדנות
בהעלאת כשרותם ויכולתם החינוכית, הכללית,
הפדגוגית, והמיוחדות במסגרת קורסים למורים,
מחזורים לעבודה מעשית וניסויים הכפופים
למצבה מוסדרת ברמה הנחשבת כמינימלית בשביל
מורה.

3.- מחלקת היחסים עם המשלחת האמריקאית לפיתוח
בינלאומי ומועצת הפיתוח:-

א.- תפקח על כל [illegible] המינסטריון עם המשלחת
האמריקאית לפיתוח בינלאומי.

ב.- תפקח על כל היחסים בין מועצת הפיתוח
הירדנית לבין המינסטריון בשיתוף פעולה
עם המחלקות במינסטריון שיש להן נגיעה
בדבר.

4.- מחלקת ההדפסות התרבותיות:-

תפקח על תכנון כתב העת של המורה, עריכתו והוצאתו לאור, כמו כן תפקח על עריכת כל דברי דפוס תרבותיים שיוטלו עליה מטעם המחלקות האחרות שבמיניסטריון והוצאתם לאור בפיקוח ועדת החינוך והתרבות.

5.- מחלקת טיפוח החברה:-

א.- תשתף פעולה עם מחלקת לימוד חובה כדי להבטיח את המטרות התרבותיות החדישות של בית הספר בכפר וזאת על ידי פיתוח בכדי שיהא בית הספר חברתי בו, ומרכז פעילות וקרן אור לכפר כולו בשטחים השונים שבו יקחו חלק המורים והמורות על מנת לסייע לתושבי הכפר לפעול בעצמם בכדי להעלות את רמתם התרבותית, הכלכלית, החברתית הסוציאלית והבריאותית.

ב.- תשתף פעולה עם המחלקות המעוניינות במינהלה הלימוד הגבוה לעריכת הוכניות לעבודות מעשיות מתאימות למורה או למורה בכפר בין במכוני המורים או במחזורים להכשרת מורים; ותשתף פעולה עם האחראים המעוניינים לשם המשכת הגשמת התוכניות לעבודות מעשיות בפועל בבית הספר של הכפר על ידי המורות והמורים המאומנים.

ג.- תפקח על כל תוכניות החינוך האנשים והנשים בכפרים ובערים בבתי הספר וכו', מהמוסדות הממלכתיים והפרטיים.

ד.- תשתף פעולה עם המוסדות להשכלה גבוהה, מוסדות ומרכזים אשר יהא לתוכניותיהם קשר בחינוך האנשים והנשים.

תקנה 9.- פעולות המחלקות השייכות למינהלת השירותים הכלליים:-

1.- מחלקת ההדרכה התרבותית בבתי הספר:-

א.- נותנת את שירותה למינהלות לימוד חובה ולימוד תיכון לשם הדרכת המורים על שימוש באמצעים הפדגוגיים המודרניים ביחסיהם עם התלמידים ובהדרכתם ולימודם.

ב.- פועלת לשם סיוע לתלמידים שיש להם בעיות נפשיות חריפות לשם פתרונן של אותן בעיות.

ג.- נותנת את שירותה בענין הדרכת התלמידים בלימודיהם האקדמאיים והמקצועיים לסוגיהם השונים לאור כשרונות התלמידים ונטיותיהם ולאור צורכי ירדן הקיימים והעתידים וזאת בסיתוף פעולה עם מחלקת הבחינות ומחלקת המחקר התרבותי.

2.- מחלקת הספריות של בתי הספר:-

א.- מספקת ל-ספריות של בתי הספר רשימה המקורות, ושמות הספרים המדעיים והספרותיים המתאימים,

בהתאם להמלצות מדריכי ההרבות במיניסטריון
ובמחוזות, ותפקח על אירגון אותן הספריות והשימוש
בהן.

ב.- מספקת לספריות של בתי הספר הספרים השונים
בהתאם לתקנות ולהחלטות שהתקבלו במיניסטריון.

ג.- משתפת פעולה עם המחלקות המעוניינות בעריכת קורסים
מעשיים לספרנים.

3.- מחלקת אמצעי הלימוד:-

א.- מפקחת על המעבדות של בתי הספר ופיתוחן.

ב.- מטפלת בעידוד השימוש באמצעים מדעיים שונים
בפעולות החינוך והלימוד בבתי הספר הממלכתיים
והפרטיים.

ג.- משתפת פעולה עם המחלקות המעוניינות בעריכת קורסים
מעשיים מיוחדים ליצור הכלים המדעיים השונים,
ושימושם בלימוד הנושאים השונים.

ד.- מטפלת ביצורם של חלק מהכלים המדעיים וחלוקתם
על בתי הספר והמכונים.

ה.- משתפת פעולה עם מחלקת השידור של בתי הספר בקשר לתוכניותיה, רישומיה ואמצעיה.

ו.- מגישה את הסיוע הדרוש לכל המחלקות האחרות בעת הצורך.

4.- <u>מחלקת השידור של בתי הספר</u>:-

מטפלת בעריכת תוכניות לשידור שישודרו מתחנת השידור של הממלכה הירדנית ההאשמית במיוחד לתלמידי בתי הספר, וזאת בפיקוח ועדת החינוך והתרבות שבמיניסטריון ובהדרכתה, המטרה של התוכניות היא הקניית השכלה לתלמידים ולתלמידות כולל הטיפול באספקטים החשובים של שיעוריהם המאושרים במסגרת האפשרויות הטכניות, וגם מתן עזרה למורים למלא את שליחותם באמצעים השונים המוצלחים.

5.- <u>מחלקת היחסים הציבוריים</u>:-

א.-מטפלת בהסדרת היחסים הציבוריים בין המיניסטריון לבין הקהל, ותארגן את קבלת הקהל ואת סידור הראיונות בין הקהל לבין האחראים במיניסטריון.

ב.- מטפלת באספקת ידיעות של המיניסטריון לעיתונות ולהחנת השידור.

ג.- אוספת את הדוח"ות, הידיעות, הסטטיסטיקה, הצילומים והמפות הנוגעים לחינוך ולתרבות בממלכת ירדן וסידורם ולעזר את הועלתיהם לכל ההוגים המעוני-

נים בתוך ירדן ומחוצה לו בשתי שפות לועזיות לפחות בנוסף לערבית.

ד.- מקבלת מבקרים ערבים וזרים, והבנת תוכניות לביקורים וליווים בעת הצורך.

ה.- קוראת את העיתונים היומיים על מנת להעביר לאחראים את הדברים המעניינים את המינסטריון.

ו.- הוצאת ירחון בערבית ובאנגלית הכולל חדשות של המחלקות השונות, פעילותם במיניסטריון, במוחאפד'את ובמחוזות.

6.- <u>מחלקת הטיפול בנוער</u>:-

מטפלת בכל סוגי פעילות הנוער הספורטיבית והצופים ובמה שקשור במאהלים ובמחנות במוסדות החינוך הממשלתיים והפרטיים ובמועדונים על סוגיהם השונים.

תקנה 10.- תפקידי המחלקות השייכות למינהלת העניינים התרבותיים.

1.- <u>מחלקת המשלחות; היועצים והנספחים התרבותיים</u>:-

א.- מטפלת בביצוע החלטות ועדת המשלחות במינסטריון, על דאיון המועמדים למשלחות המשוגרים על ידי מיניסטריון החינוך

והתרבות על חשבונו,או חשבון האיגודים הבינלאומיים, או על חשבון המשלחת האמריקאית לפיתוח בינלאומי,או המוסדות האחרים או המדינות הידידותיות;קביעת נושאי ההתמחות של הנשלחים ומעקב אחרי לימודיהם וענייני מינויים,ודרישה מאת המפגרים מהם לפעול בהתאם להוראות תקנות המשלחות.

ב.- מטפלת בכל התקשורות עם היועצים והנספחים התרבותיים הירדנים מחוץ לממלכה,הפנייית תלמידי המשלחות וכל התלמידים הירדנים והדרכתם בכל צורות פעילותם - הלימודיות,התרבותיות והכלכליות.

ג.- מכינה את הנשלחים לשאת בשליחות ארצם בחוץ, ועריכת קורסים מתאימים להם לפני משלוחם.

ד.- מטפלת בענייני הנשלחים שנשלחו על חשבון הממשלה הירדנית או חשבון הליגה הערבית וכו' לאחר שיחזרו לירדן,ושמירת עניניים בהתאם לתקנות ולהוראות הנוגעות בדבר.

2.- <u>מהלקת העניינים התרבותיים</u>:-

א.- מטפלת בכל ההתקשרויות בין המיניסטריון ובין הסוכנויות הבינלאומיות השייכות לארגון האומות המאוחדות-פרס לאונסקו וסוכנות סעד הבינלאומי, והארגונים הבינלאומיים לסוגיהם השונים.

ב.- מטפלת בכל ההתקשרויות בין המיניסטריון לבין הליגה הערבית והמדינות הערביות, מלבד המשלחות שמועברות למחלקת המשלחות לשם נקיטה הצעדים המתאימים על ידי ועדת המשלחות.

ג.- מטפלת בכל ההתקשרויות בין המינסטריון לבין המדינות הזרות, מלבד המשלחות שמועברות למחלקת המשלחות לשם נקיטת הצעדים המתאימים על ידי ועדת המשלחות.

3.- מחלקת האוניסקו:-

מספלת בכל ההתקשרויות בין המינסטריון לבין ארגון האוניסקו בכל הענינים והבעיות, מלבד עניני המשלחות שמועברים ממחלקה זו למחלקת המשלחות לשם נקיטת הצעדים המתאימים על ידי ועדת המשלחות.

תקנה 11.- תפקידי המחלקות השייכות למינהלת ההכנון ומצבת כח-אדם.

1.- מחלקת הבחינות:-

א.- מטפלת בעריכת הבחינות הכלליות המוסדרות על ידי המיניסטריון. והכוונה כל פעולותיהן. בהתאם לתקנות המינסטריון והוראותיו ובהתאם להכוונת ועדת החינוך והתרבות.

ב.- עורכת ניסויים על סוגים חדשים של בחינות הבאות לבחון את נטיות התלמידים הרבות, ויכולתם בשלבים הלימודיים השונים.

ג.- אוספת דוגמאות מסוגי הבחינות השונות במדינות אחרות,לשם הפקת תועלת מהם בשיפוד הבחינות הקיימות על יסוד הנסיון המעשי.

ד.- משתפת פעולה עם המחלקות המעוניינות במינסטריון לעריכת קורסים מעשיים מתאימים;לשם פיתוח הבחינות של בתי הספר שיפורן והמרצת השימוש באמצעים חדישים בבחינות ובמודדים.

ה.- מיצגת את המינסטריון בכל מוסד או ועדה מקומית או זרה,שמטפלת בעריכת בחינות כלליות בתוך ידדן.

2.- <u>מחלקת התכנון</u>:-

א.- מטפלת בהכנת תוכניות אב לעניני חינוך והרבות בירדן,בצורת תוכניות לטווח קצר בפיקוח ועדת החינוך והתרבות והכוונתה.

ב.- מתכננת הרחבות שנתיות של בתי הספר בשיתוף פעולה עם מנהלי החינוך והתרבות במוחאפד'את ובמחוזות וזאת בפיקוח ועדת החינוך והתרבות.

ג.- מתכננת הרחבת מנגנוני המינהל האדמינטרטיבי וההוראה בשיתוף פעולה עם מחלקת המינסטריון וועדותיו הנוגעות בדבר.

3.- מחלקת המחקר התרבותי:-

מטפלת בעריכת סקרים או תיכנון עריכת סקרים אודות:-

א.- דברי ההוראה בשיתוף פעולה עם מכוני המורים והמדריכים התרבותיים.

ב.- דרכי תיקון הליקויים בשיתוף פעולה עם מחלקת הבחינות.

ג.- שיתוף פעולה עם מחלקת התוכניות וספרי הלימוד לשם פיתוח תוכניות הלימוד.

ד.- עריכת הסקרים והמחקרים העלולים להיות מוצעים על ידי איזו מחלקה שהיא במינסטריון.

4.- מחלקת תיעוד העניינים התרבותיים:-

א.- מטפלת בסידור התכולה של מרכז תיעוד העניינים התרבותיים הכוללת ספרים,כתבי-עת תקופתיים, נספחים,תוכני עניינים,דוחו"ת וכו'...ומיצוי הדרכים להשגתם,חילופם,ואירגונם לשם הפקת תועלת מהם.

ב.- מטפלת בהעברת השירותים של המרכז לעניינים תרבותיים לכל העוסקים בשטח זה.

ג.- מטפלת בביצוע האמצעים של התיעוד התרבותי ודרכיו הטכניים הכוללים.מיון,הכנת תוכנית לעניינים,תימצות,תירגום לערבית,העתקות באמצעות צילום ואחסנת ידיעות באמצעות מיכון והוצאת אותן ידיעות בעת הצורך.

ד.- מטפלת במפעלים הלאומיים לחיזוק תרבותי הכוללים זכויות-סופרים עריכת רשימות של כתבי -העה התרבותיים והלאומיים ועריכת הקטלוגים.

5.- מחלקת הסטטיסטיקה התרבותית:-

מטפלת בסידור כל הסטטיסטיקה התרבותיות.

א.- סידור חוברת לסטטיסטיקה.

ב.- עריכת המציות סטטיסטיות ואירגונן.

ג.- הוצאת פירסומים תקופתיים (כתבי-עת) לסטטיסטיקה בשפות הערבית והאנגלית.

ד.- הוצאת דו"ח סטטיסטי שנתי בשפות הערבית והאנגלית.

ה.- שיתוף פעולה עם המחלקות המעוניינות לשם תיכנון קורסים בעניים לסטטיסטיקה בשביל

הפקידים הדוגעים בדבר במחוזות ובמכונים
ובבתי הספר.

6.- <u>מחלקת השוואת התעודות</u>:-
מטפלת בכל ענייני השוואה התעודות בתוך המינס-
טריון ואלו המועברים אליו מלשכת הפקידים
ומהמינסטריונים האחראים על-פי תקנות מיוחדות.

תקנה 11.- א.- בכדי להבטיח את מהלך העבודה באופן תקין, תורכב במינסטריון ועדה שתיקרא ועדת החינוך והתרבות המורכבת מ:-

1.- מינסטר החינוך והתרבות, כיושב ראש.

2.- סגן- מינסטר החינוך והתרבות, כסגן יושב ראש וימלא מקום המינסטר בעת היעדרו.

3.- המנהלים במינסטריון, בתור חברים, שהם:-
מנהל העניינים האדמיניסטרטיביים, מנהל לימוד-חובה, מנהל לימוד היכון, מנהל לימוד-מקצועי, ומפקחי כנהל לימוד-חקלאי, מנהל לימוד-מיוחד, מנהל לימוד-גבוה, מנהל השירותים הכלליים, מנהל העניינים התרבותיים, מנהל התכנון ומצבת כח-אדם, וראש מחלקת התוכניות וספרי הלימוד וראש מחלקת העניינים הכספיים.

ב.- הועדה תקיים את התפקידים הבאים:-

1.- התיכנון הדרוש לארגון אדמיניסטרטיבי, במיניסטריון ובמחוזות.

2.- התיכנון לטווח ארוך או לטווח קצר לשם הרחבת החינוך גיוונו ופיתוחו וסיקור צרכי מימון התוכניות האלו וביצוען הטוב.

3.- טיפול בהחקנת המפעלים התרבותיים בממלכה.

4.- עיון בסקרים ותוצאות המחקר המדעי אשר עלולים לשפר את המצב החינוך והתרבות בממלכה.

5.- קביעת המדיניות הכללית אשר תנחה כל מחלקה ממחלקות המיניסטריון ללכת לפיה והיווכחות בביצוע של מדיניות זו.

6.- הכנת הצעות חוקים,תקנות והוראות אשר יוצאים מהמיניסטריון כמו כן פועלת לפיתוח מה שנמצא מהם בזמן הנוכחי.

7.- תיכנון המדיניות הכללית לפעולות הדרכה במיניסטריון ותיכנון קורסים להדרכה לסוגיהם.

8.- פיקוח על הבחינות הכלליות וניהולן.

9. פיקוח על דברי דפוס תרבותיים היוצאים לאור ע"י המיניסטריון.

10. חלוקת המורים על המחוזות ועל המוסדות לאור צרכיהם.

11. עשיית פעולות אחרות הנראות בעיני יושב ראש הועדה כי יש להטילן עליה.

ג. יושב ראש ועדה החינוך והתרבות רשאי להרכיב ועדות משנה לפי הצורך.

תקנה 12 – בזמן ביצוע תפקידיהם, אסור להם לפקידים לחרוג מאחריותם וסמכויותם שנקבעו, כמו כן אסור לפקיד להתקשר באופן רשמי בפקיד שהוא בדרגה גבוהה יותר מהממונה הישיר שלו אלא על – פי רשות מהאחרון, כן אסור לראש מחלקה או מנהל להתקשר בפקיד שאינו במחלקתו אלא באמצעות ראש המחלקה הנוגעת בדבר, ואם הסתכסך פקיד עם הממונה שלו, על האחרון להעביר את נושא הסכסוך למי שהוא בדרגה גבוהה יותר.

תקנה 13 – אסור לפקיד להתקשר עם השר אלא באמצעות ראש מחלקתו או מנהלו, דרך הסגן.

תקנה 14 – תקנות אלו מבטלות כל תקנות קודמות וזאת במידה והוראותיהן נוגדות את הוראות תקנות אלו.

תקנות איסוף תרומות בבתי הספר

תקנות כמספר (22) משנת 1965 הוצאו על-פי
סעיף 14 מחוק החינוך והתרבות
כספר 16 משנת 1964

תקנה 1.- תקנות אלו ייקראו (תקנות איסוף תרומות בבתי הספר משנת 1965) ותיכנסנה לתוקף החל מתאריך פירסומן בעיתון הרשמי.

תקנה 2.- בהתחלת שנת הלימודים תאספנה תרומות מהתלמידים בבתי הספר לפי השיעור הבא:-

א.- כיתות חובה מהראשונה עד השישית, 300 פילס לשנה.

ב.- כיתות חובה מהשביעית עד התשיעית, 750 פילס לשנה.

ג.- כיתות תיכון מהראשונה עד השלישית דינאר אחד וחמש מאות פילס לשנה.

ד.- מוסדות גבוהים ובתי ספר מקצועיים, חמישה דינארים לשנה.

תקנה 3.- כנגד הסכומים הנתרמים תימסרנה קבלות רשמיות התומות על ידי מנהל בית הספר או המוסד.

הקנה 4.- תרומות אלו תישלחנה אל מנהל ההינוך וההרבות אשר במוהאפד'את או במחוז כדי להפקידן בבנק בריבית, ולאחר עריכת מכרז לשער הריבית בין הבנקים המקומיים אשר במוהאפד'את או במחוז, במקומות שאין בהם בנקים תופקדנה אצל חשב האוצר, בקשר למוסדות הגבוהים תופקדנה התרומות הנאספות בבנק לאחר עריכת מכרז לשער הריבית בין הבנקים המקומיים אשר במוהאפד'את או במחוז או אצל חשב האוצר.

הקנה 5.- מנהל בית הספר ינהל פנקס קופה מיוחד שבו יפרט את התקבולים והתשלומים, וישלח דו"ח בכל סמסטר לימודי למנהל החינוך והתרבות במוהפד'ה או במחוז אשר יפרט בו את המצב הכספי של תרומות אלו.

הקנה 6.- מנהל החינוך והתרבות ינהל במוהפד'ה או במחוז ספר לרישום התרומות מבתי הספר לגבי כל בית ספר אשר נמצא במחוזו.

הקנה 7.- פעמיים בכל שנה לימודים יגישו מנהלי החינוך והתרבות אשר במוהפד'ה ובמחוזות ומנהלי המוסדות הגבוהים, דו"ח מפורט למינסטריון, שבו יפרטו את המצב הכספי של התרומות מבתי הספר, וזאת בגמר הסמסטר הלימודי הראשון ובגמר שנת הלימודים.

הקנה 8.- מנהל בית ספר ללימוד-חובה רשאי להשאיר כספים בהזקתו מהרומות בית הספר סכום של שלושה דינארים;

ומנהל בית ספר תיכון סכום של חמישה דינארים למנהל מוסד גבוה או בית ספר מקצועי סכום של עשרה דינארים.

תקנה 9 – מנהל בית ספר בשלב– חובה רשאי להוציא מתרומות בית הספר, ולטובת בית הספר, סכום שאינו עולה על דינאר אחד, ומנהל בית ספר תיכון שני דינארים, מבלי שיקבלו אישור מאת מנהל החינוך והתרבות של המוחאפד"ה או המחוז. כמו כן רשאי מנהל מוסד גבוה או בית ספר–מקצועי להוציא סכום שאינו עולה על עשרה* דינארים מבלי לקבל אישור מאת שר החינוך והתרבות, ואין להוציא שום כסף בכל סכום שהוא לפני קבלת החלטה של ועדה, מורכבת מהמנהל ומשני מורים שאחד מהם נוגע בעניין; בבית ספר שיש בו מורים יהא מספיק המנהל והמורה השני, ואילו אם קיים מורה יחיד חייב הוא להגיש בקשה למנהל החינוך והתרבות אשר במחוזו במה שהוא זקוק על מנת שיבטיח את הדרוש.

תקנה 10– מנהל החינוך והתרבות במוחאפד"ה או במחוז רשאי לאשר הוצאת סכום שאינו עולה על עשרה דינארים מבלי לקבל אישור מאת שר החינוך והתרבות.

תקנה 11– תרומות אלו יוצאו לעניינים הבאים:

---

* תיקון לפי תקנות מס' 31 משנת 1965.

כתוצאה מעוניים הכבד,בתנאי שלא תפחת הגבייה
מתלמידי בית ספר אחד מ-70% מסך הכל הסכומים
שנקבעו,ובתנאי שלא ישוחרר תלמיד אחד שיחרור מלא.

תקנה 15.- ההוראות הנזכרות לעיל תחולנה על הסכומים
השייכים לתרומות בתי הספר שנגבו ממסיבות של בתי
הספר וממתנות צדקה מכל מקורות שהם.

תקנה 16.- הוראות תנאי גביית תרומות מבתי ספר,שאושרו על
ידי מועצת השרים בישיבתה שנערכה ביום 31.5.1953,
והוראות גביית כספי תרומות מבתי ספר והוצאתם
שאושרו על ידי מועצת השרים בישיבתה שנערכה ביום
27.10.1955 חבוטלנה.

פורסם בעיתון מספר (1838) מיום 1.5.1965.

כתוצאה מעוניים הכבד,בתנאי שלא תפחת הגבייה
מתלמידי בית ספר אחד מ-70% מסך הכל הסכומים
שנקבעו,ובתנאי שלא ישוחרר תלמיד אחד שיחרור מלא.

תקנה 15.- ההוראות הנזכרות לעיל תחולנה על הסכומים
השייכים לתרומות בתי הספר שנגבו ממסיבות של בתי
הספר וממתנות צדקה מכל מקורות שהם.

תקנה 16.- הוראות תנאי גביית תרומות מבתי ספר,שאושרו על
ידי מועצת השרים בישיבתה שנערכה ביום 31.5.1953,
והוראות גביית כספי תרומות מבתי ספר והוצאתם
שאושרו על ידי מועצת השרים בישיבתה שנערכה ביום
27.10.1955 תבוטלנה.

פורסם בעיתון מספר (1838) מיום 1.5.1965.

ב.- הפקוח על כל בתי הספר במוחאפד"ה או במחוז
על כל סוגיהם.

ג.- פעולת הכנת הקרקע למבנים המתאימים לבתי הספר.

ד.- להתקשר עם השלטונות והרשויות המקומיות
להבטחת מהלך הלימודים בצורה הטובה ביותר.

ה.- לפקח על נוכחות העובדים והמורים ולהמליץ על
העלאתם בדרגה או העשתם.

ו.- הגשת המלצות לפתיחת בתי ספר חדשים או העלאת
רמת בתי הספר הקיימים.

ז.- לספק לשאר המנהלים שבמיניסטריון את הדרוש
להם מ-ידיעות,מיפקד,דוח"ת,חקירות ועניינים
אחרים שיש צורך בהם.

תקנה 4.- יש להתייעץ עם המנהל במוחאפד"ה או במחוז בשיגור
מורה,או פקיד כל שהוא בממשלתי או בסימינדיון
שבאותה מוחאפד"ה או באותו מחוז.

תקנה 5.- בהתחשב עם כך שהעברת המורים העובדים הינה זכות
מזכויות השר רשאי המנהל להעביר את המורים והעוב-
דים ממקום אחד למשנהו במסגרת אותו מחוז בהנאי
שיהיו להעברה סיבות משכנעות וכן שתישלח הודעה על

1.- רישום (לעניני הפקידים).

2.- העניינים הכספיים.

3.- הצרכים.

4.- בניני בתי הספר.

5.- בריאות תלמידי בתי הספר.

6.- תקנון בתי הספר והחקירות.

7.- ועדי החינוך והחברות המקומיים.

ב.- מפקח ההכונה החנוכית יפקח על פעולת ההכונה החינוכית בבתי הספר הממשלתיים והפרטיים במוחאפד'ה או במחוז שבה קיים מנגנון שלם להכונה חינוכית במוחאפד'ה או במחוז והמפקח הנ"ל ייצג את כל המחקרים אשר מספרם מתיחס אל מספר המורים במוחאפד'ה או במחוז.

ג.- מפקח השירותים הכלליים יפקח על המחלקות הבאות:-

1.- מפקד וחכנון.

2.- אמצעי הלימוד.

תקנות רישוי ההוראה לשנת 1965*

תקנות מס' 23 לשנת 1965
שהותקנו עפ"י סעיף 117 מחוק החינוך
וההרבות מס' 16 לשנת 1964.

תקנה 1.- תקנות אלה יקראו (תקנות רישוי ההוראה)
ויכנסו לתוקפן מיום פרסומן בעתון הרשמי.

תקנה 2.- למונחים הבאים יהיו הפירושים כדלקמן:-

א.- הרישיון:-
הרשיון אשר מסמיך את מקבלו לעסוק במקצוע
ההוראה במוסדות הלימוד בממלכה הן הממשלתיים
והן הפרטיים.

ב.-רשיון הוראה רגיל:-
הרשיון אשר מסמיך את מקבלו לעסוק במקצוע
ההוראה במוסדות הלימוד למשך ארבע שנים,הן
במוסדות הממשלתיים והן במוסדות הפרטיים.

ג.-רשיון הוראה זמני:-
הרשיון אשר מסמיך את מקבלו לעסוק במקצוע
ההוראה במוסדות הלימוד למשך שנתיים הן במוס-
דות הלימוד הממשלתיים והן במוסדות הלימוד
הפרטיים.

---

* פורסמו בעתון רשמי מספר 1838 מיום 1.5.1965.

2.- תעודה אוניברסיטאית שלמה (בוגר או מוסמך או השווה להם) במקצוע אשר מתעתד המורה ללמדו בנוסף לחינוך פדגוגי למשך שנה אחת כדי להשיג רשיון הוראה לבתי-ספר תיכוניים.

3.- תעודת התמחות אוניברסיטאית במקצוע אשר מתעתד המורה ללמוד כגון תואר מאגיסטר או דיפלומת התמחות או השווה להם כדי להשיג רשיון הוראה במכונים.

ב.- ניתן לחדש את רשיון ההוראה הרגיל לארבע שנים נוספות אם השיג המורה על שתי הערכות -בדרגה טובה- במשך הארבע שנים שעברו, ואם הוא הצליח בקורסים לימודיים או בסימנריונים אשר ביצועם הוטל עליו.

תקנה 6.- <u>רשיון ההוראה הזמני</u>:-

א.- רשיון ההוראה הזמני יוענק:-

1.- לאלה אשר יש להם הכשירויות הנזכרות בתקנה 5 מתקנות אלה לפני שהוכחה יכולתם במקצוע ההוראה עם ציון טוב.

2.- לאלה אשר אין להם הכשירויות הנזכרות בתקנה 5 של תקנות אלה ויש הכרח להעסקתם; הרשיון הזמני ינתן למשך שנתיים.

אנו אל-חוסיין הראשון מלך
הממלכה הירדנית ההאשמית
בהתאם לסעיף (120) מהקונס-
טיטוציה, ובהתאם להחלטת
מועצת השרים מיום 12.9.1966,
הננו מצווים להתקנת התקנות
הבאות:-

תקנות המשלחות המדעיות לשנת 1966*

(תקנות מספר (115) לשנת 1966)
הותקנו על-פי סעיף 100, 104 מחוק החינוך
הכללי מספר 16 לשנת 1964

ה פ ר ק ה ר א ש ו ן

ה ג ד ר ו ת :-

תקנה 1.- תקנות אלו ייקראו (תקנות המשלחות המדעיות לשנת 1966), ויכנסו לתוקפן ביום 15.9.1966.

תקנה 2.- תקנות אלו תחולנה על:

א.- כל האנשים אשר יישלחו במשלחות מדעיות לרבות השופטים אל ניזאמיין והדיינים אל-

---

*פורסמו בעתון הרשמי מס' 1950 מיום 17.9.1966. ותוקנו לפי התקנות מס' 12 לשנת 1967 (ע.ר. מס' 1988 מיום 1.3.1967).

ראש בית הנבחרים, מנהל אל - טרעיה
ומנהל משרד עצמאי כל שהוא או גוף או
מוסד או פקיד אשר ימלא את המקום
איזה מהם בזמן העדרותם.

המלה "פקיד" פירושה - כל אדם אשר ימונה על-ידי
החלטה מאת הרשות המוסמכת לתפקיד הנקוב
בלוח הנספח לתקנות מיבנה תפקידי
המיניסטריונים והמשרדים הממשלתיים,
שניתן לפי חוק התקציב הממלכתי או
תקציב אחר ממשרדי הממשלה שיש להם
תקציב עצמאי או בתקציב אחד הגופים
או המוסדות אשר חלים עליהם הוראות
תקנות אלו, לרבות אותו פקיד העובד על
פי חוזה והפקיד שאינו מסווג המועסק
בתפקיד תמידי שאינו כפוף לחוק הפנסיה
ובעל משכורת קבועה, וכן הפקיד הזמני
המועסק בתפקיד, שאין חל עליו חוק
הפנסיה, על חשבון פרויקטים או הפקדו-
נות וכן כל אדם המועסק בכל גוף או
מוסד ממשלתי או שאינו ממשלתי והוא
מקבל את משכרתו מאותו גוף או מוסד.

המלה "הועדה" פירושה (ועדת משלחת החינוך או ועדת
המשלחות של הפקידים) כל אחת בתחום
סמכותה והמועצה המשפטית ביחס לשופטים
אל-ניצ'אמיין והדיינים בבית הדין
אל-שרעי.

ה פ ר ק ה ש נ י

ועדות המשלחות המדעיות

תקנה 4.- למשלחות המדעיות יורכבו שתי ועדות:-

א.- ועדת המשלחות החינוכיות והיא מוסמכת על כל התלמידים אשר נשלחים למטרות הלימוד האוניברסיטאי או ההתמחות המקצועית וכן במשלחות פקידי מיניסטריון החינוך והתרבות.

ב.- ועדת משלחות הפקידים והיא מוסמכת בכל העניינים הקשורים במשלחות הפקידים חוץ מפקידי מיניסטריון החינוך והתרבות.

תקנה 5.- ועדת משלחות החינוך תהא מורכבת מ:-

א.- שר החינוך והתרבות - יושב ראש

ב.- סגן שר החינוך והתרבות - חבר.

ג.- סגן נציב לשכת השירות - חבר.

ד.- המנהל הכללי של מועצת הפיתוח. - חבר.

ה.- סגן השר או מנהל המשרד השולח. - חבר.

הכנת פעולותיה, שמירה על רישומיה וספריה
ובכל הנוגע בהם.

תקנה 7.- א.- הוועדה תתכנס על-פי הזמנה מאת היושב-
ראש ויישיבתה לא תהא חוקית אלא אם נכח ב-
יושב ראש הוועדה וארבעה מתוך חבריה לפחות,
ההחלטות תתקבלנה ברוב דעות רגיל או על-פי
כל הקולות ביחד במקרה ויהא קולות שקולים
יהא קולו של היושב ראש השרים, למעט ההלטות
הנוגעות לקאדיר אל-שרעיים אשר אישורם יהיה
מאת המועצה המשפטית אל-שרעיה.

ב.- יושב ראש הוועדה ישלח העתק מהחלטה אל ראש
המיניסטרים ולכל אחד משרי האוצר, החינוך
והתרבות, ומנהל לשכת הביקורת ולכל יתר
המיניסטריונים והמשרדים המיוצגים בוועדה
שיש להם קשר עם החלטה הנ"ל.

ג.- במקרה ויושב ראש הוועדה המוסמכת או כל חבר
מחבריה יעדר מהישיבה, יבוא במקומו מי שבא
במקומו לפי החוק.

תקנה 8.- הוועדה רשאית לצרף אליה בכל אחת מישיבותיה על
פי הזמנת היושב ראש נציג מאת הגוף אשר ממנו
את הוצאות המשלחת ואת מי שתרצה מאת המומחים
ובעלי הנסיון על מנת להתייעץ אתם.

תקנות העזרה ליורשים הנזקקים של פקידי החינוך והתרבות

ת ק נ ו ת

מספר (57) משנת 1960 *

תקנה 1.- תקנות אלו ייקראו (תקנות העזרה ליורשים הנזקקים של פקידי החינוך והתרבות משנת 1960) ויכנסו לתוקפן ביום פירסומן בעיתון הרשמי.

תקנה 2.- המונח (פקיד) הנזכר בתקנות אלה פירושה : כל מי שעובד במיניסטריון החינוך והתרבות ובלשכות הפיקוח ובבתי-הספר הכפופים להם, כולל השמשים והעובדים, בין שהם עובדים מטעם הממשלה במשרות מסוגות, ובין שהם עובדים מטעם סוכנות טעד-הפליטים, העיריות, האזרחים ואחרים.
המונח (יורשים) פירושו: אלה שהיה הפקיד הנפטר ההראי לכלכלתם.

תקנה 3.- תורכב במיניסטרי ון החינוך והתרבות ועדה קבועה מהפורום סגן המיניסטר וכן מעוזרו האדמיניסטרטיבי חשב המיניסטריון והחשב המורשה בו,מפקחי המחוזות כל אחד במחוזו,ומנהלי המוסדות כל אחד במוסדו לשם עיון במקרים אשר מצריכים עזרה ליורשים הנזקקים של הפקידים, יעמוד בראש הוועדה סגן

* פורסם ע. ר. 1515 מיום 16/10/60

מיניסטריון החינוך והתרבות ; הוועדה תשלח את דו"חותיה והמלצותיה לשר, והוא או מי שבא במקומו יחתום על שובר תשלום בסכום אשר הוועדה המליץ בתשלומו ליורשים הנזקקים.

תקנה 4.- תיווסד קרן מיוחדת שתיקרא (קרן לעזרת היורשים הנזקקים של פקידי החינוך והתרבות) שמטרתה הגשת סעד כספי דחוף למשפחות פקידי החינוך והתרבות הנפטרים בעת השירות ואשר תוכח נזקקות יורשיהם לסעד כספי.

תקנה 5.- על חשב מיניסטריון החינוך והתרבות לנכות בסוף כל חודש ממשכרת כל פקיד סכום של כסף לפי הסדר להלן, ולא יוחזרו הסכומים המנוכים לפקיד המשלם במקרה והוא עוזב את השירות:-

א.- 250 פילם ממשכרת כל פקיד מפקידי הדרגה הרביעית ומעלה.

ב.- 200 פילם ממשכרת כל פקיד מפקידי הדרגה השביעית עד לחמישית.

ג.- 150 פילם ממשכרת כל פקיד מפקידי הדרגה העשירית עד לשמינית.

ד.- 100 פילם ממשכרת כל פקיד שאינו מסווג וכן ממשכרת השמשים והעובדים.

תקנה 6.- הסכומים המצטברים מהניכויים החודשיים יופקדו בתור פקדונות במיניסטריון החינוך והתרבות בשם (קרן לעזרת היורשים הנזקקים של פקידי החינוך והתרבות) וישקעו הסכומים האלה באחד הבנקים המקומיים.

תקנה 7.- במקרה של פטירת פקיד או יותר בעת השירות, תתאסף הוועדה הקבועה הנזכרה בפיסקה (3) לעיל כדי להיווכח מהבא:-

א.- שיורשי הפקיד זקוקים באופן דחוף לסעד כספי ואין להם מקור פרנסה סיסיי להם בכלכלה.

ב.- שאינם מקבלים פנסיה או שמקבלים פנסיה פחות מעשרים דינארים לחודש כוללת תוספת יוקר.

ג.- אין להם מפרנס או שהרווח הכספי של מפרנסם הוא פחות מעשרים דינארים לחודש.

תקנה 8.- כשתווכח הוועדה הקבועה בנזקקות יורשי הפקיד הנפטר לסעד כספי, תגיש ד"וח בכך עם המלצותיה לשר החינוך וההרבות, ואז יאשר השר את השלום הסכום שאושר על-ידי הוועדה או את הסכום שהראהו יותר הולם, מקרן היורשים הנזקקים של פקידי החינוך והתרבות, בתנאי שלא יפחת הסכום שישולם ליורשים הזכאים מ-(300)

דינארים ולא יעלה על (700) דינארים ושהסכום ישולם תוך חודש אחד מיום פטירת הפקיד.

תקנה 9.- הסכום אשר ישולם ליורשי הפקיד הנפטר ישתנה ממקרה אחד למשנהו בהתאם למספר הנזקקים של בני משפחת הפקיד הנפטר ולא יחשבו בדרגתו בעת השירות ולא בתקופת שירותו ויושם לב לדברים הבאים:-

א.- ישולם למשפחה שמספרה מ-1 -3 נפשות סכום מ-300 עד 500 דינארים.

ב.- ישולם למשפחה שמספרה מ-4 -6 נפשות סכום מ-500 עד 600 דינארים.

ג.- ישולם למשפחה שמספרה מ-7 נפשות מעלה סכו ם מ-600 - 700 דינארים.

תקנה 10.- במקרה ונפגע פקיד או יותר במום שמונע אותו מלעבוד או שחלה במחלה כרונית,תמליץ הוועדה-לאור ד"וח הוועדה הרפואית העליונה - להקציב סכום מקרן לעזרה היורשים הנזקקים של פקידי החינוך והתרבות בהתאם לאותם העקרונות שהלכו לפיה במקרה של פטירה,ושצוינו בתקנה (9) לעיל.

תקנה 11.- הסכומים המצתברים בקרן הנזכרת בתקנה (4) לעיל ינוצלו באופן הבא:-

באם היה לפקיד הנפטר,או הנפגע במום או במחלה כרונית,בן אך בת באחת האוניברסיטאות,רשאית הוועדה בנוסף על מה שצוין בתקנה (8) ובתקנה (9) לעיל, להמליץ על כלכלתם עד-לסיום לימודיהם האוניברסיטאיים בהתחשב עם:-

1.- סכום הדרוש והנמצא בקרן.
2.- הסכום ייחשב כחוב זמני,נערב על-ידי צד מכובד,
שיוחזר לקרן על-יצי הסטודנט לאחר סיומו את
לימודו בתשלומים שיוערכו על-ידי הוועדה.

הקנה 12.- באם עלה הסכום המצטבר בקרן על עשרת אלפים דינארים,
תחליט הוועדה- באישור שר החינוך והתרבות-על ניצול
הסכום העודף,בדרכים שתראה אותם כהולמים לשם סיוע
לחלק מהפקידים הנזקקים ביחס ללימודיהם הגבוהים,
ולאור האפשרויות הכספיות הקיימות,ע"י מתן הלוואות
זמניות תוך מתן ערובה כפי שצוין בתקנה (11) פיסקה(2).

תקנה 13.- הקרן תהא כפופה לביקורת מטעם לשכת הביקורת בממלכה.

האריך 19.9.1960

מוחמד בן טלאל

מוצטפה ח'ליפה
כמיר אל-רפאעי

שר הבריאות ומ"מ שר החוץ ג'מיל תותונצ'י	שר הפנים פלאח אל-מדאחה	שר המשפטים מוחמד עלי אל- ג'עברי
—	—	—
שר התחבורה הפיתוח והבניה אנואר אל- נשאשיבי	שר החקלאות והעניניים הסוציאליים וצפי מירזה	שר ההגנה
—	—	—
שר הכלכלה הלאומית ר'זיק אל-חוטיני		שר העבודות ציבוריות ומ"מ שר האוצר יעקוב מועמר
—		—

מ"מ ראש הכרים ,זקן השופטים
ושר החינוך והתרבות
מוחמד אל-אמין אל-שנקיטי

פורסמו בעיתון הרשמי מספר 1515.

אנו מוחמד בן טלאל סגן הוד
מלכותו המלך המרומם בהתאם
לסעיף (31) של הקונסטיטוציה,
ולפי החלטת מועצת השרים מיום
1.2.1967 מצווים בהתקנת
התקנות הבאות :-

(תקנות מספר (11) משנת 1967)*

תקנות הוועדה הירדנית לשערוב, תירגום ופירסום יצאו בהתאם לסעיפים (5 פיסקה 4 ו-6) ו(117) מחוק החינוך והתרבות מספר (16) משנת 1964 וסעיף 114 לקונסטיטוציה

תקנה 1 - תקנות אלו ייקראו (תקנות הוועדה הירדנית לשערוב תירגום ופירסום משנת 1967) ותיכנסנה לתוקף החל מיום פירסומן בעיתון הרשמי.

תקנה 2 - יהיו למלים ולביטויים הבאים הפירושים המיועדים להם להלן מלבד אם הכתוב יחייב פירוש אחר.

"השר" פירושו - שר החינוך והתרבות.

"המיניסטירון" פירושו - מיניסטריון החינוך והתרבות.

"הוועדה" פירושה - הוועדה הירדנית לשערוב, תירגום ופירסום.

"ספר" פירושו - כל ספר יתורגם, יוצא או יצוטט לפי הוראות הוועדה או לפי הסכמתה במתן חסותה לו.

---

* פורסם בעיתון הרשמי מספר 1988 מיום 1.3.1967.

"הלשכה הקבועה" פירושה - הלשכה הקבועה לשערוב הנובע מקונגרס השערוב שנערך ע"י הליגה הערבית ברבאט בשנת 1961.

"שערוב" פירושו - להחליף מונחים נכריים שבשימוש במונחים ערביים בכל תחומי החיים המעשיים, הרוחניים והאמנותיים.

"תירגום" פירושו - העתקת יצור מחשבתי מערבית או לערבית

"פירסום" פירושו - הצעת דברי דפוס של הוועדה לציבור, מכירתם והפצתם.

"חקירה" פירושה - לבדוק חומר יצור מחשבתי ישן ע"י סקירת תכונותיו השונות והשוואתו.

"ציטוט" פירושו - השאלת רעיון שנכלל בספר או בספרים, השימוש בו והוצאתו לאור במהדורה חדשה.

פ ר ק ר א ש ו ן

הרכב הוועדה ותפקידיה

קנה 3 - תורכב במיניסטריון וועדה שתיקרא "הוועדה הירדנית לשערוב, תירגום ופירסום" באופן הבא :-

א - שר החינוך והתרבות כיושב ראש.

ב - סגן מיניסטריון החינוך והתרבות חבר-ובהעדר היושב ראש יבוא במקומו.

ג - שלושה עשר חברים שימונו ע"י השר לפי המלצת וועדת החינוך והתרבות במיניסטריון ושאחד מהם יהיה מזכיר הוועדה.

תקנה 4 - תקופת החברות הנזכרת בפיסקה (ג) של התקנה הקודמת היא לשנתיים, בתנאי שיושלם המנוי לחברות החדשה חודש לפני סיום תקופה זו.

תקנה 5 - חבר הוועדה חייב למלא את התנאים הבאים :-

1 - שיהיה ירדני.

2 - רצוי שיהיה בקי בשפה זרה אחת לפחות.

3 - ידוע ברוחב ידיעותיו והעמקתו באחד משטחי הידע.

תקנה 6 - א - הוועדה תתאסף לפי הזמנת השר פעם אחת בכל חודשיים וכן לפי הצורך.

ב - אסיפת הוועדה תהיה חוקית אם נוכחו בה, אחד עשר חברים לפחות. לרבות היושב ראש או הסגן.

ג - החלטות הוועדה יתקבלו ברוב קולות.

תקנה 7 - חבר יאבד את חברותו באחד המקרים הבאים :-

א - על ידי התפטרות.

ב - על ידי נטישתו מהארץ בתפקיד שהוא מחוץ לתחום פעולות הוועדה לתקופה של שישה חודשים או יותר.

ג - על ידי העדרותו משתי ישיבות רצופות ללא נימוק שיתקבל על דעת הוועדה.

תקנה 8 – תקיים הוועדה את התפקידים הבאים ויהיו לה הסמכויות שנזכרו בתקנות אלו :–

א – שיתוף פעולה עם ארצות ערב ובפרט ארצות צפון אפריקה על ידי קביעת ביטויים ערביים בקקומם של המונחים הנכריים.

ב – החלפת ידיעות, נסיון, דברי דפוס וסרטי מגילות עם הגופים השונים הפועלים בשטח התירגום, השערוב והוצאת הספרים במדינות ערב ובמדינות הנכריות.

ג – טפול בתירגום דברי כתב ראויים על ידן מהשפות הנכריות.

ד – טפול בתרגום יצורי מחשבה מובחרים הן ערביים ובן בינלאומיים מהערבית או אל הערבית.

ה – השתתפות בחקירת מגילות וספרים ערביים עתיקים.

ו – ציטוט ספרים בעלי ערך.

ז – החלפת משלחות לבצוע מטרות תקנות אלה.

תקנה 9 – א – הטלת התפקיד של שערוב, תירגום, הוצאה לאור או ציטוט ספר ייעשה לפי החלטת הוועדה שבה ייקבעו תנאי הפעולה בתנאי שיוגש הספר בפני הוועדה בשלושה עותקים.

ב – בעל ספר מתורגם, מוצא לאור או מצוטט המבקש את חסות הוועדה לספרו והוצאתו לאור על חשבונה, רשאית היא להחליט את אשר ייראה בעיניה.

תקנה 10– הוועדה תבחר לכל ספר מספר מוקרים שלא יפחת משלושה ולא יעלה על חמישה שיסקרוהו ויגישו דו"ח שיכלול :–

א - קיצור של הספר.

ב - תערות על סגנונו ותוכנו.

ג - הצעות הסוקר בנוגע לתיקון, הכוונה או אי קבלת הספר וכדומה.

פ ר ק ש נ י

עניינים כספיים

תקנה 11 - בכל שנת כספים ולפני אישור התקציב תחכנן הוועדה את תכניית הפעולה ותמליץ להקציב את ההקצבות הדרושות לביצועה.

תקנה 12 - הוועדה אחראית לרכישת זכויות היוצר אם הספר היה מתורגם או מצוטט.

תקנה 13 - הקצבות הוועדה שהוקצבו בתקציב המינסטריון יוצאו לבצוע מטרות תקנות אלה בהתאם להחלטות שתחליט עליהן הוועדה ויאושרו ע"י השר וזאת על המטרות תבאות :-

א - תשלום דמי מנוי שנתי ללשכה הקבועה.

ב - הוצאות השתתפות הוועדה או נציגיה באסיפות, והקונגרסים אשר נערכים על ידה או ע"י המזכירות הכללית של הליגה הערבית, או ע"י הלשכה הקבועה, או ע"י הגופים שיש להם נגיעה בעבודות הוועדה, במקום כלשהוא, וזאת בכפיפות לתקנות הכספיות.

ג – הוצאות החברים שישוגרו למטרות מקנות אלה
וזאת בכפיפות לתקנות התעבורה והנסיעות.

ד – תשלום מענקי שערוב ומענקים עבור הספרים שתחליט הוועדה על תירגומם, הוצאתם לאור או ציטוטם ותשלום עבור סקירתם, פירסומם והפצתם.

ה – תשלום שלושה דינרים לכל חבר עבור כל ישיבה שיהיה נוכח בה.

ו – הוצאות כלשהן שתזדקק להן הוועדה.

תקנה 14 – מענקים כספיים ישולמו עבור הספרים שיוחלט על קבלתם לפי הבסיס הבא :–

א – עבור מלה אחת במקור המתורגמת – שני פילס ובמקרה הציטוט ישולם המענק עצמו עבור המלה הערבית, ועם הוטלה העבודה של ספר אחד על מספר אנשים יחולק הסכום ביניהם בשיעור שווה או באופן יחסי למאמץ כל אחד מהם, ובמקרה של יצירה, תוֹאר הערכת המענק לוועדה בתנאי שלא יפחת מארבעה פילס למלה.

ב – לסוקרים ישולם שליש מהמענק המשולם למתרגם, למוציא לאור או למצטט בתנאי שיחולק הסכום בין הסוקרים באופן שווה.

ג – במקרה והספר מתקבל ישולם למחוגם, ליוצר או למצטט ארבעה חמישיות מהמענק שאושר לו, והחמישית הנותרת תשולם לו לאחר סיום הדפסת הספר.

תקנה 15 – א – הוועדה רשאית לא לקבל ספר שעליו החליטה קודם על תירגומו, הוצאתו לאור או ציטוטו באמצעות אדם אחד או יותר בתנאי שישולם לארם שהוטל עליו רק שליש מהמענק הקבוע בתקנה (13) לתקנות אלו ותושאר לאדם כזה הזכות להשתמש בספרו כראונו.

ב – בהלכה בסירוב תהיה מנומקת.

תקנה 16 – הוועדה תעריך את המענק המשולם לאדם שהוטלה עליו פעולה שערוב.

סמכות 17 – ספר שנתקבל ע"י הוועדה וששולם לבעלו מענק כספי עבורו יהיה רכוש המיניסטריון והוועדה תהיה אחראית לפרסומו והפצתו באופן שתראה לנכון לפי הוראות תקנות אלה וחדפיסו בפעם שניה או יותר כפי שתראה לנכון.

פ ר ק ש ל י ש י

הוראות כלליות

תקנה 18 – מתרגם יוצר או מצטט של ספר אחראי על הגהת הדפסתו, הפיקוח על הוצאתו ומסירת עותק מודפס לוועדה ללא חשלום נוסף ובמקרה של היפנעותו מלעשות כן רשאית הוועדה לבחור למטרה זו באדם אחר ולשלם לו מהחמישית הנותרת של המענק שנקבע לבעל המקורי של הספר, וזאת עבור ההדפסה הראשונה בלבד.

תקנה 19 – מתרגם, יוצר או מצטט של ספר יקבל חינם שלושים עותקים בעת ההדפסה הראשונה, ואם היה מספר העובדים על הספר יותר מאד, יקבל כל אחד מהם חמישה עשר עותקים וכל סוקר שישה עותקים ממנו ובעת ההדפסות הבאות יקבלו הנזכרים לעיל שליש מהכמות הקבועה.

תקנה 20 – הוועדה תמסור במתנה עותק מכל ספר שיפורסם על ידה לספריית המיניסטריון, למינהלת התרבות של הליגה הערבית, ללשכה הקבועה, לספריות

האוניברסיטה והפקולטות הירדניות, לארגון היונסקו ולגופים ואירגונים ערביים ומזרחיים אחרים, ולספריות ציבוריות מקומיות כפי שתראה לנכון.

תקנה 21 - הוועדה תקבע את מספר העותקים שיודפס מכל ספר ואת מחיר העותק.

תקנה 22 - הוועדה רשאית להתקשר בהסכם עם אחד מבתי ההוצאה לאור לשם הדפסת הספר, פירסומו ומכירתו לפי התנאים שהיא תקבע.

תקנה 23 - השר רשאי להוציא הוראות שתיראינה כהכרחיות לשם ביצוע מטרות תקנות אלה.

1.2.1967 מוחמד בן שלאל

שר העבודות הציבוריות ושר הפיתוח והבנייה
עבדול קאדר אל צאלח

שר המשפטים
סמעאן דאוד

שר הפנים
וצפי מירזא

ראש השרים, שר ההגנה וסגן שר החוץ
וצפי אל - תל

שר העניינים הסוציאליים והעבודה
ד'וקאן אל הינדאוי

שר הבריאות
צאלח ברקאן

שר הפנים לענייני עיריות וכפרים
קאסם אל דימאוי

שר החינוך והתקבות ושר ההובלה
עבדול והאב אל מגאלי

שר התקשורת
אסמאעיל חוג'אזי

שר ההסברה
עבדול חמיד שרף

שר האוצר

שר הכלכלה הלאומית ושר התחבורה, טלגרף ודואר
חאתם אלזועבי